

BUDAKESZIERDŐ • CSILLEBÉRC • FARKASRÉT • FARKASVÖLGY • ISTENHEGY • JÁNOSHEGY • KISSVÁBHEGY • KRISZTINAVÁROS • KÜTVÖLGY
MAGASÚT • MÁRTONHEGY • NÉMETVÖLGY • ORBÁNHEGY • SASHEGY • SVÁBHEGY • SZÉCHENYIHEGY • VIRÁNYOS • ZUGLIGET

Ásó, kapa, faültetés

Ásó volt, talán kapa is akadt, nagyharang viszont szerencsére még szemétszedéskor sem került elő a Nemzeti Faültetés Napján megtartott közösségi programon. Lelkes önkéntesek, fiatalok és idősek több száz cserjét és facsemétét helyeztek a földbe a Rác Aladár út 182–186.-nál lévő közterületen, ráadásul pedig megszabadították az eldobált hulladéktól a szomszédos fás-bokros részt.

Még a XII. kerületben is lehet, sőt kell is zöldíteni, fásítani. Az új önkormányzatnak pontosan ez, a környezetvédelem, a növényzet megtartása, fejlesztése az egyik legfontosabb maga elé kitűzött célja. Ennek szellemében hirdették a Hegyvidéki Zöld Iroda az első Nemzeti Faültetés Napjára, március 1-jére, a 10 millió Fa Alapítvánnyal és a Nemzetközi Dendrológiai Alapítvánnyal együttműködve. A lakosság segítségével közel 500 facseméte és cserje

került egy korábbi aszfaltos út helyére a Rác Aladár út 182–186. alatti közterületen.

Ez egy nem szokványos helyszín, amelynek a története évtizedekkel ezelőtt kezdődött. Az

önkormányzat akkor adta el egy telek részeként azzal, hogy a magántulajdonba kerülő útszakaszt majd kiváltja az Abigél út. Időközben azonban kiderült, hogy ez lenne a főváros legmeredekebb, emiatt gyakorlatilag használhatatlan közútja, ezért még az előző önkormányzat visszacsérélte, ráadásul jelentős összeget is fizetett a tulajdonosnak.

„Nagyjából két éve történt a csere, utána viszont semmit sem kezdett a leaszfaltozott úttal a kerület akkori vezetése. Ennek a ma már funkciótlan útszakasznak nincs semmi haszna, úgyhogy eldöntöttük a visszaerdősítését. Csináltunk egy közösségi

Több száz fával lett gazdagabb a környék a Rác Aladár úton

eseményt, és jó látni, milyen sokan jöttek el, úgyhogy biztosan lesznek még ilyen programjaink” – beszélt lapunknak az előzményekről Kovács Gergely polgármester. Azt is elmondta, hogy várhatóan folytatódik az önkormányzati tulajdonú telkek erdővé minősítése, ezzel sok ezer négyzetméter zöld területet óvnak meg.

A mostani program tehát a visszaerdősítést célozta, ezért kifejezetten őshonos lombhullató

fákat és cserjéket ültettek el a résztvevők. A növények köré mulcsot szórtak, ami a víz megtartásával segíti azok fejlődését. Helyére került egy kívánságfa is, amelyre bárki felerősíthette a kérését, meghozza környezetbarát, lebomló kívánságcetlik segítségével. A faültetés takarítással folytatódott, az önkéntesek a környező erdős részeket tisztították meg az eldobált, felhalmozódó szeméttől, építési törmeléktől.

sm.

Faültetés utáni könnyed, levelező mozgás: szemétszedés az erdőben

Új szellemben készült el az idei költségvetés

Átláthatóság, közösségi részvétel és fenntarthatóság – Kovács Gergely polgármester szerint ezek azok az alapvető értékek, amik mentén, új városvezetői szemléletet tükrözve, elkészült az önkormányzat 2025-ös költségvetése. A büdzsé képviselő-testületi tárgyalása során elhangzott, hogy jelentősen megemelkedik a civil és egyházi szervezetek támogatásának pályázati kerete, továbbá egy alkotói inkubátorház és egy adományok gyűjtésére alkalmas közösségi tér kialakítására is jut forrás.

„Az önkormányzatnak van egy nehéz öröksége, ami a költségvetésben is meglátszik. A korábbi vezetés észszerűtlen és sokszor indokolatlan döntései még éveket

ra nyúló, közel háromórás vitáját a képviselő-testület legutóbbi ülésén.

A polgármester kiemelte, hogy számára az átláthatóság, a közös-

nem úgy, ahogy korábban, egyoldalú politikai döntések alapján”.

A XII. kerület vezetője elmondta, hogy a központi költségvetésből kapott támogatások ugyan 323 millió forinttal nőttek, de ezeket szinte teljes egészében a pedagógus-béremelés kompenzációjára kell fordítani. Az iparűzési adóból nagyjából 430 millió forint emelkedés várható ebben az évben, de ezt el is viszi a kormány szolidaritási hozzájárulás címén, ami 421 millió forinttal növekszik, összesen pedig már 2,1 milliárd forinttal terheli az önkormányzatot.

A kiadási főösszeg 26,5 milliárd forint, ez 3,2 milliárd forinttal alacsonyabb a 2024-es tervszámhoz képest. A költségvetési tartalék a kockázati tényezők miatt a tavalyi összeg duplájára, 500 millió forintra emelkedett. A polgármester tájékoztatása szerint várhatóan nőnek a bevételek a helyi adókból, a parkolásból és a helyiségek kiadásából, emellett azonban valamely-

Jut forrás a Szépkilátás cukrászda előtti parkolók zöld területté alakítására is

befolyásolni fogják, milyen irányokba tudunk elindulni, mekkora mozgásterünk marad. Azt gondolom ugyanakkor, hogy már most látványos változásokat tudunk elérni, minden nehezítés, az előző vezetés által itt hagyott meglepetések ellenére is” – vezette fel Kovács Gergely az önkormányzat 2025-ös költségvetésének hosszú-

ségi részvétel és a fenntarthatóság nem csak szavak, hiszen azelőtt is ezekkel a közérdekű témákkal foglalkozott, mielőtt megválasztották polgármesternek. Mint fogalmazott, „ebben a szellemben készült a mostani költségvetés is, amely az intézményekkel és a szakirodákval történő intenzív szakmai munka révén állt össze,

kora vagyonértékesítésre is szükség lesz, hogy egyensúlyban tudjon maradni az önkormányzat gazdálkodása.

A pedagógusok béremelése és a hivatali dolgozók illetményalapjának 7%-os emelése miatt jóval többet fordít a XII. kerületi önkormányzat személyi kiadásokra. (Folytatás a 3. oldalon)

Meghívó

SZERETTEL VÁRJUK AZ 1848-49-ES FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC ÉVFORDULÓJÁNAK TISZTELETÉRE RENDEZENDŐ ÜNNEPI MEGEMLEKEZÉSRE 2025. MÁRCIUS 15-ÉN, 10 ÓRÁTÓL A MOMKULT KUPOLATERMÉBEN, ILLETVE 12 ÓRÁTÓL A GESZTENYÉS KERTBEN.

ÜNNEPI PROGRAM

10:00 - DÍJÁTADÁS

- A HEGYVIDÉK KÖZBIZTONSÁGÁÉRT DÍJ
- A HEGYVIDÉKI KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ DÍJ
- A XII. KERÜLET SPORTJÁÉRT ELISMERŐ CÍM
- A HEGYVIDÉKI HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY ÁLTAL MEGHIRDETETT ALKOTÓI PÁLYÁZAT EREDMÉNYHIRDETÉSE

KÖZREMŰKÖDNEK A BUDAPEST MUSICAL ISKOLA NÖVENDEKEI.

KÍSÉRŐ PROGRAM:
AZ ALKOTÓI PÁLYÁZAT DÍJAZOTTJAINAK MUNKÁIBÓL RENDEZETT KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ A MOMKULT AULÁJÁBAN.

12:00 - MEGEMLEKEZÉS ÉS KOSZORÚZÁS
A GESZTENYÉS KERTBEN AZ 1848-AS OBELISZKNÉL (MEGKÖZELÍTHETŐ A JAGELLÓ ÚTI PARKOLÓ FELŐL)

- BESZÉDET MOND KOVÁCS GERGELY POLGÁRMESTER
- KÖZREMŰKÖDIK LÁSZLÓ FERENC TÖRTÉNÉSZ
- ÉS AZ AMOEBÁ BAND ZENEI KÍSÉRETÉBEN PION ISTVÁN KÖLTŐ, ÍRÓ, SLAMMER

Kérjük, hogy koszorúzási szándékát az alábbi elérhetőségeken március 13-ig szíveskedjen bejelenteni Pap Dorottyanál, telefonon a +36 70 395 0336-os számon, vagy e-mailen a pap.dorka@jokaiklub.hu címen.

Kedvezően időjárás esetén a 12:00 órakor kezdődő ünnepi megemlékezésre a MOMkultban kerül sor. A koszorúzást ebben az esetben is változatlan helyszínen, a Gesztenyés kertben tartjuk várhatóan 12:45-től.

Tó- és parképítés az újabb zöldprogramok között

A Városkút-forrás mellett kis tavat építene, a Kiss János altábornagy utcai Kormányablaknál a zárt előkertet nyitott közparkká alakítaná, míg a svábhegyi Szépkilátás cukrászda előtti parkoló helyén új zöld területet hozna létre az önkormányzat. Ezekről a fejlesztési tervekről is beszélt Kovács Gergely polgármester a legutóbbi fórumán, amin a levegőtisztaság javításától kezdve a csapadékvíz-gazdálkodáson át a városi hőszigetelést enyhítő intézkedésekig számos „zöld” témáról szó esett.

Régi közhelynek tűnik, de szerencsére továbbra is igaz, hogy Budapest zöld tüdeje a XII. kerület. Ezt támasztotta alá levegőtisztasági adatokkal legutóbbi fórumán Kovács Gergely polgármester is, aki elmondta: a jó le-

kedvező fejlemény, hogy egyre több az elektromos autó. Rossz hír viszont, hogy miközben a lakosságszám nem növekszik, évente két-három százalékkal nő a gépjárművek száma a XII. kerületben.

polgármester, hozzátéve: egy a II. kerületben már működő iskolabuszprogram elindítását is tervezik. Ennek célja, hogy azok, akik az agglomerációból hozzák ide gyermekeiket iskolába, ne üljenek mindennap

A Pogany utcai kutya-futtató alsó részén esőkert segíthet majd helyben tartani a csapadékvizet

vegő alapvetően annak köszönhető, hogy itt nincsenek jelentősebb ipari létesítmények. A legnagyobb szennyezést a közlekedés okozza a forgalmas utak mentén, e téren ugyanakkor

Az önkormányzat átfogó forgalom-szervezési koncepciót készít annak érdekében, hogy az átmenő forgalmat minél inkább ki lehessen szorítani a lakóövezetektől – jelentette ki a

autóba, forgalmi dugókat okozva nálunk.

Rózsa Zoltán, a Hegyvidéki Zöld Iroda vezetője a levegőtisztaság-mérések kapcsán arról beszélt, hogy csak a környéken,

A Városkút forrásvizét hasznosító kis tavat tervez kialakítani az önkormányzat

a Széna téren és Pesthidegkúton található az országos hálózat részeként akkreditált mérőállomás, a XII. kerületben nincs ilyen. Épp emiatt az önkormányzat, hogy valós képe legyen a Hegyvidék levegőtisztaságáról, valamint a különböző zajkibocsátásokról, mérőpontokat telepített a Böszörményi úton, a Győri úton, a Szent Orbán téren és a Normafánál.

Az irodavezető tájékoztatása szerint jelenleg három európai uniós támogatású pályázati program megvalósítása zajlik a Hegyvidéken. Az egyik a 2021-ben kezdődő és ez év végén záruló „LIFE – Városi eső” projekt, ami a hirtelen lezúduló csapadék egy részének helyben tartására mutat be megoldási lehetőségeket. Ennek keretében, kísérleti jelleggel, locsoláshoz használható esővízgyűjtők épültek az Öröm utcában, valamint a Gyöngyvirág út és a Diana utca sarkán, tervben van továbbá a Szepesi utcában egy teraszos csapadékklassztus rendszer, míg a Pogany utcai kutya-futtatóban egy esőkert kialakítása.

A XII. kerület nemrég csatlakozott a Horizont Europe CLIMAAX programhoz, aminek a célja az éghajlatváltozáshoz köthető veszélyhelyzetek kockázatkezelésének javítása, emellett a Magyar-Szlovák Interreg Programhoz kapcsolódva egy új, fenntartható vízgazdálkodási projekt is elindult. Ennek részeként egy kis tavat alakítana ki az önkormányzat a Városkút forrásvizének hasznosítására. Kovács Gergely kitért arra is, hogy a tervek közt szerepel az egykori Istenszeme fogadó épülete mellett található, régen forrásvízzel táplált tó újraélesztése.

A Hegyvidék több pontján új zöld területek jönnének létre – derült ki a polgármester összefoglalójából. A Kiss János altábornagy utcában a Kormányablak épülete előtti kertrészt parkként megnyitná, a svábhegyi Szépkilátás cukrászdánál lévő parkoló helyén pedig egy új, az Eötvös József parkhoz szervesen kapcsolódó zöld területet alakítana ki az önkormányzat. A megszűnő parkolóhelyeket többszörösen pótolja az a parkoló, ami a megújuló Príma élelmiszerbolt alatt épült ki.

A Böszörményi úti foghíjtelken, a lebontott irodaházak helyén egy közösségi térként is

használható parkot látna szívesen az önkormányzat új vezetése, amely a Böszörményi út elején lévő parkolót is pihenőparkká formálná át. Szintén kiemelt cél a sokak által használt, fővárosi fenntartású városmajori park állapotának javítása. A polgármester arról adott hírt, hogy a II. kerülettel közösen felajánlanának 20 plusz 20 millió forintot a fővárosnak, hogy az további 20 millió forint ráfordításával – összesen tehát 60 millió forintból – tegye rendbe a zöld területeket, újítsa fel az utcabútorokat a Városmajorban.

Az Árnyas Hegyvidék program keretében a legsűrűbben beépített, fák nélküli utcák zöldítésére is sor kerül. Kovács Gergely arról beszélt, hogy leginkább fák ültetésére lenne szükség, erre azonban a közművek miatt csak nagyon kevés helyen van lehetőség. Ezért dezsás fák és növénykandelaberek telepítését, zöld homlokzatok kialakítá-

berek, más, kevésbé ismert erdőterületeket kellene vonzóbbá tenni.

Épp emiatt nem szeretne az önkormányzat további jelentős turisztikai beruházásokat indítani a Normafa környékén. A korábban tervezett lombkorona-ösvény részben már kész fogadó-épületét ugyanakkor – hogy ne kelljen visszafizetni az erre kapott állami támogatást – befejezik, és megpróbálnak értelmes funkciót találni neki. Hasonló okokból a szintén állami támogatásból megvalósuló Anna-réti hóagyúk is a helyükön maradnak a kötelező fenntartás időszaka alatt.

Rózsa Zoltán arra hívta fel az érdeklődők figyelmét, hogy a Hegyvidéki Zöld Iroda évek óta széles körben kínál ingyenes és kedvezményes szolgáltatásokat az itt élőknek, az ágapritástól a fainjektáláson át a veszélyeshulladék-gyűjtésig. Jelenleg a XII. kerület alsó részein található

Nyitott parkká válhat a Kormányablak épülete előtti zárt kertrész

sát tervezik, továbbá egy-egy parkolóhely felhasználásával úgynevezett parkleteket, kis zöld pihenőszigeteket létesítenének.

Már érzékelhető annak hatása, hogy az új önkormányzat – a parkolóhelyek kisebb zsúfoltsága érdekében – csökkentette a lakossági várakozási engedélyek éves díjának kedvezményeit. A polgármester által felsorolt adatok szerint egy évvel ezelőtt még több mint 5000 engedély lett kiadva, és ez a szám mostanra 4300 alá csökkent, tehát közel 16%-kal esett vissza azoknak az autók számára, amik eddig állandó jelleggel a sűrűn lakott városrészek közterületeit foglalták.

„A Normafával az a baj, hogy mindenki egy helyre megy” – foglalta össze röviden a polgármester a város legnépszerűbb kirándulócélpontjának alapproblémáját. Úgy véli, annak érdekében, hogy ne kizárólag a síház és a Zugligeti Libegő közötti útvonalat járják be az em-

társasházak pályázhatnak támogatásra udvarzöldítés és magassággyás kialakítása céljából, továbbá a „Kertemben a természet” elismerésért versenghetnek azok, akik példamutató módon természetközeli kertet gondoznak.

A fórum végén több témát is felvetettek a jelenlévők, így például az Istenhegyi út 80. szám alatti, sokak által rosszallott fakivágások ügyét. A zöld iroda vezetője elmondta, hogy a fael-távolításokat a Főpolgármesteri Hivatal engedélyezte, mivel Budapest egyik helyi jelentőségű védett természeti területéről van szó. Természeti értéket a terület felső részén lévő tölgyes képvisel, amely megmaradt. A fővárostól érkező információ alapján két építési telken összesen 171 fa kivágására kapott engedélyt a tulajdonos. Ezek közül harminc kiszáradt, a többi pedig 90%-ban 10-20 centiméter átmérőjű sarjfa, főleg bálványfa volt.

mm.

TALÁLKOZZ A POLGÁRMESTERREL!

2025. ÁPRILIS 3.
18:00-20:00

BARABÁS VILLA (1122 VÁROSMAJOR U. 44.)

A KÉRDÉSEKET A KÖVETKEZŐ E-MAIL CÍMRE VÁRJUK:
RESZVETEL@HEGYVIDEK.HU

TÉMA: KÖZÖSSÉGI RÉSZVÉTEL
A HELYI ÜGYEKBEN

HEGYVIDÉKI
ÖNKORMÁNYZAT

Új szellemben készült el az idei költségvetés

(Folytatás az 1. oldalról)

A közétkeztetés költségei is jelenősen nőnek, ugyanakkor 150 millió forintos megtakarítást jelent a feleslegesnek tűnő szakértői és ügyvédi megbízások megszüntetése – hívta fel a figyelmet Kovács Gergely, aki arról is beszélt, hogy 65 millióról 100 millió forintra emelkedik a civil és egyházi szervezetek támogatásának pályázati kerete.

Útfenntartásra, út- és járdajavításra 936 millió forintot, míg a parkok, közterek kezelésére 1,1 milliárd forintot tervez költeni az önkormányzat. Ez utóbbi tétel kapcsán csökkenés látszik a költségvetésben, aminek oka, hogy a terület cége, a Fáber Kft. immár takarítási, zöldfelület-karbantartási feladatokat is végez a saját munkavállalóival.

désére 141 millió forintot különített el az önkormányzat. Az otthonápolási szolgáltatás és az egészségügyi prevenciók tevékenységek előirányzata 26 millió forinttal, a szociális ellátások költségvetése 71 millió forinttal növekszik.

A lakossági ötletek valóra válása érdekében elindul a közösségi költségvetés, ennek azonban még nincs költségvonzata az idén: a pályázat ebben az évben megjelenhet, a megvalósítás viszont már 2026-ban történik. A közösségépítés részeként megkezdődhet a Dobsinai utcai inkubátorház kialakítása, valamint az adományok fogadására is alkalmas közösségi tér megteremtése a Városmajor utcában.

A költségvetés tervezete kapcsán Fonti Krisztina, a Fidesz képviselője módosító indítványo-

sát, továbbá – fideszes képviselő-társához hasonlóan – a köztisztviselői alapolletmény nagyobb emelését indítványozta. Az ellenzéki javaslatokat a testület többség nem támogatta, elsősorban amiatt, mert nem értett egyet a többletkiadások fedezetére vonatkozó elképzelésekkel.

A képviselő-testület nemcsak a 2025-ös költségvetési rendelet elfogadásáról, hanem más ügyekről is határozott február 27-i ülésén.

Módosította az önkormányzat a 2024-es költségvetési rendeletét, annak bizonyos tételeit a tényadatokhoz kellett igazítani. Például meg kellett teremteni a fedezetet a Zölderdő Óvoda elavult kazánjának cseréjéhez, továbbá a Hegyvidéki Szabadidősport Kft. is póttámogatást íg-

Alkotói inkubátorháznak adna helyet a Dobsinai utca 7. szám alatti Erzsébet-lak

Megkezdődhet a Jókai Klub és a Barabás Villa felújítása, 141 millió forintot különített el erre az önkormányzat

Kiseb parkfejlesztésekre 110 millió forint jut. Környezetvédelmi feladatokra, beleértve a klímaváltozás hatásainak mérséklését, 422 millió forint terveztek, ugyanakkor ennek több mint fele európai uniós forrás. (A leendő zöldfejlesztésekről a legutóbbi polgármesteri fórumon beszélt részletesen Kovács Gergely, erről lapunk 2. oldalán olvashatnak.)

A polgármester arról is szól, hogy az óvodai és bölcsődei felújításokra 263 millió, az óvodai és bölcsődei játszóterek karbantartására 40 millió forintos keret áll rendelkezésre, míg a játszóterfejlesztési előirányzat összege 100 millió forint. A Barabás Villa és a Jókai Klub felújításának megke-

zést terjesztett be annak érdekében, hogy az önkormányzat több forrást biztosítson a játszóterek fejlesztésére, a közutak felújítására, út- és járdaépítésekre, szociális ellátásokra, a Szent János Centrumkórház támogatására, valamint a köztisztviselői alapilletmény emelésére. Egy külön javaslatban azt is kezdeményezte, hogy a képviselői díjakat csak a köztisztviselői bérekkel együtt lehessen növelni.

Élő Norbert képviselő (DK) a bevételi kockázatokra tekintettel egy speciális, 250 millió forintos céltartalék elkülönítését, a társasházi felújítások, az osztálykirándulások és a házi orvosok működését segítő támogatások növelé-

nyelt a többletköltségei miatt. A 2024-es költségvetés bevételi-kiadási főösszege összesen közel 100 millió forinttal növekedett.

Elfogadta a képviselő-testület a XII. kerület ötéves környezetvédelmi programját, ami egy átfogó helyzetértékelést tartalmaz, s meghatározza a 2025–2029-es időszak környezeti és klímavédelmi célkitűzéseit. Ezenfelül bemutatja a főbb

cselekvési irányokat, beavatkozássokat, a végrehajtás stratégiai eszközeit – kiemelve a környezeti nevelés, szemléletformálás teendőit –, valamint összegzi a kitűzött célok megvalósítását segítő ellenőrzési és értékelési feladatokat.

Épület-karbantartási szolgáltatásokra, kazánok karbantartására és üzemeltetésére, továbbá takarításra három közbeszerzési eljárást hirdet meg az önkormányzat. Ezekre a munkákra korábban egyetlen közbeszerzés volt kiírva, az új vezetés azonban a verseny szelése és a jobb árak elérése érdekében úgy döntött, az eltérő feladatok ellátására külön-külön indít eljárásokat.

A szervezeti és működési szabályzat (szmsz) szerint eddig a polgármesteri hivatal hirdetőtáblájára történő kifüggesztéssel kel-

lett kihirdetni a képviselő-testület által megalkotott rendeleteket, az önkormányzat honlapján való közzététel mellett. Mivel ma már gyakorlatilag mindenki az interneten tájékozódik, a testület törölte ezt az idejétmúlt előírást, a kihirdetés felülete az szmsz módosítása alapján kizárólag a honlap maradt.

Az önkormányzati bizottságok nem képviselő tagjai eddig is a képviselőkkel azonos módon tettek vagyonyilatkozatot, de ezt a gyakorlatot rögzíteni kellett az szmsz-ben. Hatásköröket is érintett a működési szabályzat módosítása: egyes közbeszerzési eljárások lebonyolításához kapcsolódó technikai döntések a polgármesterhez, míg a házszámok megállapításával összefüggő elsőfokú hatósági jogkörök az önkormányzat

jegyzőjéhez kerültek a képviselő-testülettől.

A törvényi rendelkezésekkel összhangban, a korábbi évekhez hasonlóan, az év végén is igazgatási szünetet rendel el a képviselő-testület a polgármesteri hivatal dolgozóinak. A szünet 2025. december 22-től 2026. január 2-ig tart majd.

A XII. kerületi kulturális intézményeket az önkormányzat tulajdonában lévő MOM Kulturális Központ Nonprofit Kft. üzemelteti, amely az önkormányzattal kötött bérleti szerződések feltételeinek megfelelően használja a feladatai ellátásához szükséges épületeket. A közhasznú és a profitorientált tevékenységek 60–40%-os arányára tekintettel a piaci díjakhoz képest 60%-os díjfixetési kedvezmény lett érvényesítve az új, 2025-ös szerződésekben.

Hozzájárultak a képviselők, hogy a Hajnóczy József utca 5. szám alatti társasház értékesíthesse az egyik 7 négyzetméteres, közös tulajdonú, földszinti helyiséget. A jóváhagyásra azért volt szükség, mert az önkormányzatnak is van tulajdonrésze a házban.

A képviselő-testület a nyílt ülés keretében megvitattott témák mellett zárt ülésen tárgyalta a Fáber Kft. felügyelőbizottságáról, a Hegyvidék Közbiztonságáért díj és a Hegyvidéki Közösségépítő Díj adományozásáról, a Családszolgálati és Gyermekegészségügyi Központ intézményvezetői pályázatáról, valamint a polgármester 2025. évi szabadságának ütemezéséről.

nm.

Adománygyűjtésre alkalmas közösségi tér jöhet létre a Városmajor utcában

Emlékhely az ukrainai háború áldozatainak

Sándor Fegyir, Ukrajna magyarországi nagyköveteinek egyik első hivatalos útja a XII. kerületi önkormányzathoz vezetett, ahol Kovács Gergely polgármesterrel találkozott. A megbeszélést követően a polgármester hírül adta, hogy a XII. kerületben jöhet létre az első ukrainai emlékhely, ami a háború ukrán és kárpátaljai magyar nemzetiségű áldozatainak állít emléket. Ennek részleteiről még tárgyalni fog az önkormányzat és a Hegyvidéken működő ukrán nagykövetség, miként arról is, hogy a kárpátaljai és kelet-ukrainai gyerekek ingyenes nyári táborozási lehetőséget kapnak a kerületi tulajdonban lévő táborhelyeken.

FOTO: KOVÁCS GERGELY/FACEBOOK/OLDALNA

Újranyitnák a lakók a Virányosi Községi Házat

Hiányzik a környékbelieknek a négy évvel ezelőtt bezárt Virányosi Községi Ház, sokan szeretnék, ha újranyitna a minden korosztálynak programokat kínáló kulturális intézmény. Ez derült ki azon a városrészi fórumon, amin a zugligetiek, a kútvolgyiek és a virányosiak mondhatták el, milyen problémákat tapasztalnak lakókörnyezetükben, és ezeket hogyan szeretnék orvosolni.

A Visi Piroksa és Sasi-Szabó Tamás önkormányzati képviselők körzetében élő emberek a Lóvasút Kulturális és Rendezvényközpontban beszéltek át az őket leginkább foglalkoztató kérdéseket, az önkormányzat Községi Részvételi Irodájának szervezésében. A találkozáson felvetett ötletek és az ezekre adott szavazatok összesítésekor más olyan ügyek is előkerültek, amik egységbe kovácsolták a résztvevők jelentős részét.

Sokan támogatnák, ha az önkormányzat étellel töltené meg, vonzó közösségi és kirándulós helyé alakítaná a Normafa al-

csatornába folyik – kellene feléleszteni az egykori Istenszeme fogadó melletti, mára kiszáradt tavat.

Kútvolgyi út 62. szám alatt található játszótérnél. Szintén érkeztek javaslatok járdaépítésre és -javításra, valamint szűk mellékutcák egyirányúvá alakítására. Jó néhányan azt kérték, hogy éjszaka, 0 óra után is járjanak legalább félóránként autóbuszok a környéken.

A városrészi fórumon elhangzó javaslatok a Községi Részvételi Iroda révén jutnak el a polgármesteri hivatal illetékeseihez. A szakirodák munkatársai megvizsgálják, hogyan valósíthatók meg az ötletek, a válaszokat pedig a reszvetel.hegyvidek.hu oldalon teszik közzé.

-ko-

ti részeket, az egykori 58-as villamos végállomása, a Fácános és a Disznófő környezetét. Többek szerint a Disznófőnél található forrás vizével – ami jelenleg egy

A gyalogosok nagyobb biztossága érdekében a lakók egy része új zebrákat jelölne ki a Kútvolgyi út és a György Aladár utca találkozásánál, valamint a

Megszólt az ifjúság hangja

Hol tartanak az ifjúsági szolgáltatások az országban, és milyen fejlesztésekre lenne szükség ezen a téren? Röviden ezekre a kérdésekre kereste a választ az Ifjúsági Szolgáltatók Országos Szövetsége (ISZOSZ) 2024 őszén elindított „OnTopic – Az ifjúság hangja” kutatása, ami a 16–22 éves korosztály ifjúsági szolgáltatásokhoz kapcsolódó attitűdjét, szokásait és szükségleteit állította fókuszba. A vizsgálat eredményét a második alkalommal összehívott ifjúság szakmai konferencián mutatták be a Hegyvidéki Kulturális Szalonban.

A World Café módszerrel a kutatás kulcstémáit járták körbe a résztvevők

Mint elhangzott, a kutatás helyzetképet nyújt az ifjúsági munka terepén szolgáltatást végzők számára. Világszerte kevés ilyen vizsgálat készül, holott elengedhetetlen lenne a valós igényeket kielégítő ifjúsági szolgáltatások biztosítása és a szakmai fejlődés érdekében. Az eredmények ismertetése mellett a konferencia a módszertani tapasztalatcserére is lehetőséget adott.

A világ olyan alakul, amilyenné az ifjúságot nevelik, az ifjúságpolitika helyes alakításához pedig elengedhetetlen a jelen állapotainak ismerete. Például

hogyan milyen a fiatalok hozzájárása a szociális ellátórendszerhez, a tanuláshoz, a gazdasághoz vagy az egészségügyhöz – fogalmazott köszöntőjében Kocsik Tekla alpolgármester.

A World Café módszerrel a kutatás kulcstémáit járták körbe a résztvevők

Ma a fiatalok nagy része az online térben szocializálódik, a mentális jóllét feltárása pedig segít felismerni azokat a pszichológiai és érzelmi hatásokat,

amiknek a megértésével könnyebb létrehozni a mentális egészséget támogató, a kríziseket megelőző rendszereket. Az alpolgármester szerint az ifjúság véleménye és perspektívája sokszor új irányt mutat a társadalmi problémák megoldására, az innovációra. „Valódi párbeszédre van szükség a fiatalokkal!” – hangsúlyozta. A kutatásról szólva megemlítette, hogy nemcsak a jövő, hanem a jelen alakításában is fontos szerepet játszik minden egyes felmérés, hiszen ez az egyik alapja a fiatalokat támogató társadalom kialakításának.

Menyhárt Éva a Hegyvidéki Kulturális Szalon működését mutatta be. A szalon vezetője elmondta, hogy az intézmény programkínálata rendkívül sokszínű, miközben számos civil kör, egyesület, klub, alapítvány

is otthonra lelt náluk. Gyerekek, fiatalok, idősek, családok egyaránt megtalálják a nekik tetsző programokat. Úgy véli, a mostani találkozóval megkezdődhet a további nyitás, hogy az önkormányzat még közelebb kerüljön az ifjabb generációkhoz.

Kovács Péter, a Nemzeti Ifjúsági Tanács vezetője arról beszélt, hogy sok ilyen konferenciára van szükség, mert ezek hozzájárulnak a nagy közös célok, feladatok napirenden tartásához. Ez az első olyan ifjúság szakmai rendezvény, amin a szakma és az érdekképviselő képviselői találkozni tudnak. Kiemelte, hogy a 2025-ös év több szempontból is fontos a tanács számára: választás lesz náluk, közben egy szolgáltatóközpont kiépítésébe kezdtek, emellett elindul a digitális tudatosság- és ifjúságvédelmi központ működése, valamint dolgoznak a mesterséges intelligencia alkalmazásán. A Nemzeti Ifjúsági Tanács mindent megtesz, hogy az érdekképviselők véleménye belekerüljön a nemzeti ifjúsági stratégiába.

A Gyermekek és Ifjúsági Önkormányzati Társaságot képviselő Bálint Andrea véleménye szerint olyan helyzeteket kell teremteni a fiataloknak, amikből tapasztalatokat gyűjthetnek. A szakma, a felnőttek hajlamosak elfelejteni, hogy a fiatalok itt vannak közöttünk, és nem kérdezik meg őket, vagy rossz kérdéseket tesznek fel nekik. Ezért is hiánypótló a mostani kutatás, mert sikerült szóra bírni ezt a generációt.

Ament Balázs, az ISZOSZ társelnöke annak a meggyőződésének adott hangot, hogy az

Az ország minden részéből érkeztek szakemberek a konferenciára

ifjúság igénye megváltozott a közösséggel kapcsolatban, és ebben a koronavírus-járványnak van nagy szerepe. A mostani kutatás a szolgáltatások igénybe-

vételével is foglalkozik, a következő lépés pedig ennek a tudásbázisnak a hasznosítása, az új eredményeknek megfelelően.

MM.

Pályázati felhívás

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat a tulajdonában álló ingatlanok bérbeadására pályázatot hirdet a **2025. március 11. napjától 2025. április 1. napjáig** terjedő időszakban.

A pályázható ingatlanok címe:

1. Bp. XII., Városmajor utca 40. pszt. alatti, 74 m² alapterületű helyiség,
2. Bp. XII., Beethoven utca 2/a mfszt. alatti, tulajdoni lap szerint 191 m² alapterületű üzlet 59 m² alapterületű része.

A pályázati hirdetmény, amely részletesen tartalmazza az ingatlanok további adatait és a pályázati feltételeket, a pályázat időtartama alatt a polgármesteri hivatal ügyfélszolgálatán, valamint a hegyvidek.hu, zenga.hu, ingatlan.com internetes oldalakon tekinthető meg.

A pályázati ajánlatok 2025. április 1. napján 16.00 óráig nyújthatók be.

Az érdeklődők kérdéseire a polgármesteri hivatal vagyongazdálkodási irodájának dolgozói készséggel adnak felvilágosítást ügyfélfogadási időben vagy a 06-1/224-5943-as telefonszámon.

Kovács Gergely polgármester

Madárbarát Hegyvidék

Az előadás címe:

Madárbarát Hegyvidék – Fészkelési szokások és gyakorlati madárvédelem a költési időszakban

FOTÓ: BAJOR ZOLTÁN

Az előadás időpontja: **2025. március 31. 18.00**

Az előadás helyszíne: polgármesteri hivatal, alsorsori nagyterem – Böszörményi út 23–25.

Előadó: Sarlós Dávid – Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

A Hegyvidéken több mint 150 vadon élő madárfaj fordul elő, sokuk a kerületünkben is fészkel és nevel utódokat.

Milyen változatos fészkelési szokásokat figyelhetünk meg? Hogyan segíthetjük a madarakat egész évben, hogy a mi kertünket válasszák a költési időszakban is? Miért érdemes megfigyelni azokat a madarakat, amik nálunk alapítanak családot, és milyen adatokat gyűjthetünk róluk?

Ha kíváncsi a válaszokra, vagy Önnek is vannak kérdései, szeretettel várjuk az előadásunkon!

A részvétel díjtalan, de regisztrációhoz kötött.

Jelentkezni az eugyintezes.hegyvidek.hu oldalon, a Regisztrációt/Bejelentkezést követően, a ZÖLD IRODA menüpont alatt lehet.

Az első 65 jelentkező az előadáson átvehet egy B-típusú madárodút.

Az odúk átvételére kizárólag az előadáson lesz lehetőség.

A megmaradó odúkat az előadás végén kiosztjuk.

(A Hegyvidéki Zöld Iroda ismeretterjesztő programsorozatának keretében szervezett, a Madárbarát Hegyvidék programhoz kapcsolódó előadás.)

HEGYVIDÉKI
ZÖLD IRODA

LAKOSSÁGI ÁGAPRÍTÁSI PROGRAM

Hasznosítsuk helyben, amit lehet!

Már lehet jelentkezni a Hegyvidéki Zöld Iroda lakossági akciójára, az ingyenes ágaprítási programra.

Az akció keretében a megbízott vállalkozó a helyszínen felaprítja a kerti munkálatok során keletkező ágakat, gallyakat. **Az apríték a darálást követően helyben marad**, így helyben felhasználható, hasznosítható (talajtakarásra, komposztálásra).

A szolgáltatás a kerületi lakosok számára ingyenes az alábbi feltételekkel:

- előzetes jelentkezéshöz kötött,
- egy címen egy regisztráció adható le,
- regisztrált címenként **maximum 10 m³ zöldhulladék** aprítása biztosított.

Nagyobb mennyiség esetén a darálást a vállalkozó visszautasíthatja!

Az ágak, gallyak előkészítése:

- frissen (egy évnél nem régebben) vágott, maximum 18 cm átmérőjű, szennyeződéstől mentes gallyak és ágak készíthetők össze, a hosszúságot illetően nincs korlátozás,
- a levágott ágakat és gallyakat a vastagabb végükkel egy irányba rendezve kell előkészíteni,
- hosszában nem kell elvágni, darabolni a gallyakat (a nagyobb, egyben lévő ágakat könnyebb behelyezni az aprítógépbe),
- az egyberendezett ágakat és gallyakat nem kell összekötni,
- az összekészített ágakat és gallyakat az előzetesen egyeztetett időpontban át kell adni a vállalkozó részére (azokat nem lehet kihelyezni a közterületre),
- amennyiben az aprítás nem az ingatlan területén történik, az aprítékot a darálást követően mihamarabb be kell hordani a közterületről a magánterületre.

A helytelenül előkészített kupacok darálását a vállalkozó visszautasíthatja!

Az apríték felhasználásának lehetőségei és előnyei:

- komposztálható, körülbelül fél éven belül humusz keletkezik belőle,
- talajtakarásra használható – nem engedi kiszáradni a talajt, gátolja a gyomnövények elszaporodását, bomlás során tápanyaggal látja el a növényeket.

Jelentkezni kizárólag online, az eugyintezes.hegyvidek.hu/agapritas oldalon, azonosított Hegyvidéki fiókkal lehetséges, **legkésőbb 2025. április 11. 13.00 óráig, a szabad időpontok függvényében.**

Új ügyfeleink Hegyvidék fiókot az eugyintezes.hegyvidek.hu/regisztracio oldalon tudnak létrehozni.

A jelentkezők a jelentkezési űrlap kitöltését követően részletes tájékoztatást kapnak e-mailben.

További információ

a 06-70/938-8474-es telefonszámon kérhető.

A Hegyvidéki Zöld Iroda a szolgáltatást a jelentkezés sorrendjében, a rendelkezésre álló költségkeret kimerüléséig tudja biztosítani.

www.hegyvidek.hu
www.facebook.com/Hegyvidek

HEGYVIDÉKI
ÖNKORMÁNYZAT

HEGYVIDÉKI
ZÖLD IRODA

RÓLUNK IS SZÓL – FŐVÁROSI HÍREK

Változások várhatók a tömegközlekedésben

Hétvégén és ünnepnapokon lezárják a rakpartot. A korábbi évekhez hasonlóan hétvégénként és munkaszüneti napokon lezárják a pesti alsó rakpartot az autóforgalom elől. Március 15-től október 26-ig ezeken a napokon a gyalogosoké a teljes útpálya, de természetesen kerékpárral, rollerrel, görkorcsolyával is lehet majd közlekedni. Karácsony Gergely főpolgármester azt is bejelentette, hogy a főváros az idén és jövőre szeretné megkezdeni a Jane Haining rakpart melletti viadukt, valamint több rakpartszakasz megújítását.

Drágulhat a tömegközlekedés. Az index.hu értesülései szerint hamarosan nőnek a jegyárak a budapesti tömegközlekedési járatokon. Az emelést az indokolja, hogy a fővárosban évek óta nem történt változás, ma már a vidéki nagyvárosokban drágábbak a vonaljegyek, mint Budapesten. A tervezet szerint a vonaljegy 450 forintról 500 forintra, a fedélzeten vásárolt vonaljegy 600 forintról 700 forintra, a 10-es gyűjtőjegy 4000 forintról 4500 forintra, a 30 perces jegy 530 forintról 600 forintra, a 90 perces jegy 750 forintról 850 forintra, a Budapest 24 órás jegy 2500 forintról 2750 forintra, míg a Budapest 72 órás jegy 5500 forintról 5750 forintra drágul.

A többletbevétel lenne a fedezete egyebek közt a 100E reptéri járat és a parkolási applikáció fejlesztésének, valamint ebből is finanszíroznák a metró üzemidejének meghosszabbítását. Bővül-

ne az éjszakai járatok száma, míg az M1-es metró, az 1-es és a 47-es villamos tovább közlekedne.

A metró már novembertől a jelenlegi 23.40 helyett 1.30-ig jár majd hétvégén, üzemzárás után pedig metrópótló buszok állnának forgalomba. Jó hír a repülővel utazóknak, hogy napirenden van a 100E buszjárat Nyugati pályaudvarig történő meghosszabbítása is.

Megújulnak a jegykiadó automaták. Az elmúlt tíz évben 378 milliárd forint értékben több mint 146 millió tranzakciót bonyolított le a BKK jegy- és bérletautomata-hálózata. Nagy tehát az eszközpark igénybevétele, így időszerű a gépek korsze-

Időszerűvé vált a jegyautomaták korszerűsítése

rűsítése, valamint részleges cseréje. Mindez hamarosan megkezdődhet, annál is inkább, mert sikeres volt az automaták üzemeltetésére kiírt közbeszerzési eljárás, amelyet ismét a Senso-Media Zrt. nyert meg.

Adott tehát a folyamatos működés, ami azért is fontos, mert a tömegközlekedési csomópontokban a nap 24 órájában üzemelő jegy- és bérletkiadó berendezések rendkívül népszerűek az utazók körében, értékesítési részarányuk eléri az ötven százalékot, azaz minden második jegyet és bérletet automatákból vásárolnak az utasok.

Folytatódik a kukacsere. Újakra cseréli a főváros mintegy 9000 zöld műanyag kukáját a Budapesti Közművek. A városképhez méltó és a fokozott igénybevétel jobban elviselő hulladékgyűjtőket folyamatosan helyezik ki a közterületekre, a program 2029-ig valósul meg.

kosságszámra és területre vetítve a kukák száma meghaladja a német nagyvárosi átlagot.

Havonta több mint 760 tonna szemét gyűlik össze a közterületi kukákban. A Budapesti Közművek az utóbbi két évben 1000 új hulladékgyűjtő edényt helyezte ki a forgalmas közterületekre. A zöld műanyag kukák helyére kerülő szemetesek nemcsak jobban ellenállnak a fagynak, a hőnek, az UV-sugárzásnak, a szennyeződéseknek és a rongálásoknak, hanem átlagosan harminc, de van, ahol nyolcvan literrel nagyobbak a korábban használtaknál. A Budapesti Közművek folyamatosan ellenőrzi az új szemetesek használhatóságát, valamint civil szervezetekkel egyeztet, és ezek alapján dönt a kihelyezendő tárolóeszközök végleges formájáról.

Bővül a közterületi szelektív hulladékgyűjtés. Osztott rakfelületű elektromos hulladékszállító célgépeket vásárolt a főváros. Ezek különlegessége, hogy egyszerre több hulladékfajtát képesek elkülönítve szállítani. A Budapesti Közművek emellett folyamatosan monitorozza a több mint 250 közterületi szelektív edényből begyűjtött hulladékfrakciók összetételét. Az illetékesek arra jutottak, hogy a közterületi szelektív hulladékgyűjtés hatékonyságát a közterület-használók tudatosabb magatartása révén is növelni lehet. Ennek érdekében átfogó lakossági szemléletformáló program indul, amely a közterület-hasz-

nálát egészére kiterjed, beleértve a kerületekkel és a vendéglátóhelyekkel történő új típusú együttműködés kialakítását is.

Új szabadstrandok, jön a Dunafürdő! Évek óta nagy népszerűségnek örvend a Római-parti szabadstrand, és a jó tapasztalatok alapján a főváros újabb hasonló helyeket nyitna a

2025-ös programjaira, az évad júniustól októberig tart. Most is népszerű művészek érkeznek a Városmajorba, így a gyerekek nagy öröme színpadra lép Halász Judit, a Kiskalász zenekar, valamint Farkasházi Réka és a Tintanyúl. Falusi Mariann szólókoncertje és Bősze Ádám Köszönöm, hogy imádozt! című előadása is szerepel a mű-

Júniustól ismét megtelik a Városmajori Szabadtéri Színpad nézőtere

budapesti Duna-parton. Elsőként a XI. és a XXII. kerület határára lévő Hosszúrét-patak melletti partszakaszon lehet szabadstrand, meghozza már az idén nyáron. Jól halad a Dunafürdők megnyitásának előkészítése: ebben az évben egy moduláris elemekből álló, környezetbarát Dunafürdő épül ki a III. kerületi Pünkösdfürdőn.

Hamarosan nyit a Városmajori Szabadtéri Színpad. Már lehet jegyeket venni a Városmajori Szabadtéri Színpad

sorban. Önálló estekkel jelentkezik Steigerwald Krisztián generációkutató, dr. Schwab Richárd belgyógyász-gastroenterológus, Jakupcsek Gabriella televíziós újságíró és Dezső András újságíró. Természetesen nem maradhat ki a sorból a színházi előadás sem (Mária Luisa, Brooklyn mese, Macskazene), a L'art pour l'art Társulat a Fölszáradt a páva című estjével örvendeztetni meg a nézőket, a dunaiúvárosi Bartók Kamaraszínház pedig a Hypolit, a lakájt mutatja be.

HEGYVIDÉKIEK EGÉSZSÉGISKOLÁJA ELŐADÁS-SOROZAT

HALLGASSUNK A SZAKÉRTŐKRE:
HALLGASSUK A SZAKÉRTŐKET!

2025. február. 19. 14.30

Az öregedés lehetséges árnyoldalai: Időskori érrendszeri betegségek
Előadó: Dr. Wladika Zsuzsanna kardiológus főorvos (Budai Egészségközpont)

2025. március. 19. 14.30

Cukorbetegség: okok, szövődmények, megoldások
Előadó: Dr. Borús Hajnal belgyógyász, diabetológus, endokrinológus szakorvos (Budai Egészségközpont)

2025. április. 16. 14.30

A nagyizületek időskori elváltozásai és terápia lehetőségei
Előadó: Dr. Paukovits Tamás Mirkó PhD, ortopéd-traumatológus főorvos (Budai Egészségközpont)

2025. május. 21. 14.30

Az egészséges táplálkozás, a tudatos étkezés fontossága
Előadó: Pallagi Alexandra dietetikus

**Helyszín: Hegyvidéki Kulturális Szalon,
Budapest XII. Törpe utca 2.**

További részletek: hegyvidek.hu, kulturalisszalon.hu

Jegyárak: 1000 Ft. Hegyvidéki lakosoknak regisztrációval díjtalan.
Regisztráció nélkül a férőhelyek függvényében látogatható.

BŰNMEGELŐZÉSI ELŐADÁSSOROZAT A HEGYVIDÉKEN

- Internetes csalások és az ellenük való védekezés
- Unokázós csalók, megtévesztési módszerek
- Betöréses lopások elkerülése, vagyónvédelmi megoldások

Előadók:

Kálmán László rendőr alezredes
és Vukics Norbert törzsszázados, Budapest Főváros
XII. kerületi Rendőrkapitányság munkatársai

Helyszín:

Hegyvidéki Kulturális Szalon
(1124 Budapest, Törpe u. 2.)

Időpontok:

2025. február 20. 15 óra ✓
2025. március 26. 18 óra
2025. május 7. 18 óra
2025. szeptember 11. 15 óra
2025. október 9. 15 óra

BŰNMEGELŐZÉSI BESZÉLGETÉSEK A NÉMETVÖLGYI GONDOZÁSI KÖZPONTBAN

A beszélgetést segítik a rendőrkapitányság előadói.

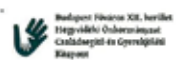
Helyszín:

Németvölgyi Gondozási Központ
(1126 Budapest, Kiss János altábornagy u. 33.)

Időpontok:

2025. február 21. 11 óra ✓
2025. március 27. 10 óra
2025. május 08. 10 óra

A rendezvényeken való részvétel ingyenes, az előadásokra regisztrációt kérünk: info@kulturalisszalon.hu
További információ: hegyvidek.hu; kulturalisszalon.hu

Jókai Mór kokárdája

Habár az 1848. március 15-i forradalom és szabadságharc kapcsán leginkább Petőfi Sándor nevét emlegetjük, Jókai Mór szerepvállalása legalább ennyire jelentős volt. Kétszáz éve született nagy írónk fogalmazta meg többedmagával, és olvasta fel többször tömeg előtt a 12 pontot, a forradalom politikai kiáltványát. Mostani írásunkban Jókai március 15-i napját idézzük fel, ami végül nemcsak a történelem menetére, hanem a magánéletére is komoly hatással volt. Ekkor ismerte meg ugyanis a jövődöbéljét, Laborfalvi Rózát, aki révén beleszeretett a Svábhegybe, ahol aztán közel fél évszázadon át élt.

Jókai Mór és Petőfi Sándor 1848 márciusában közösen béreltek egy háromszobás lakást a Dohány utcában. A három helyiségből egyet Petőfi és felesége, Szendrey Júlia, egyet Jókai, a harmadikat pedig közösen használták.

a koreográfia, a tömeg pedig egyre növekedett.

Jókai ezzel komoly kockázatot vállalt, hiszen a politikai követelések többszöri nyilvános felolvasása több ezer ember szemé láttára történt. Ha a forradalom elbukik, súlyos következmények

rakozó tömeg előtt Egressy Gábor, Irinyi József, Bulyovszky Gyula, Irányi Dániel, Degré Alajos, Vasvári és Jókai tartottak lelkesítő beszédeket.

Birány Ákos krónikája szerint Jókai hangsúlyozta, hogy „békés úton akarnak haladni”. Saját visz-

Életet megváltoztató találkozás: Laborfalvi Róza a saját kokárdáját tűzte fel Jókaira a Nemzeti Színházban

Március elején megérkezett a párizsi forradalom híre, ami cselekvésre sarkallta a pozsonyi országgyűlés reformellenzékét és a pesti értelmiséget. A Pilvax kávéházban összegyűlő ifjak, köztük Petőfi, Jókai és Vasvári Pál úgy érezték, elérkezett az idő.

Az Ellenzéki Kör március 14-i ülésén azt javasolták, hogy a Kossuth felirati beszéde alapján megfogalmazott, de kiegészített 12 pontot nyilvánítsák a főváros hivatalos programjává, és kezdjenek aláírásgyűjtésbe. A vezetők támogatották az ötletet, de országos mozgalommá akarták bővíteni, így az ülés végül ezt a döntést hozta meg. Ám még aznap este jött az újabb hír: március 13-án Bécsben kitört a forradalom. A Pilvax fiataljai úgy döntöttek, nem várnak az Ellenzéki Kör további lépéseire, hanem másnap maguk veszik kézbe az események irányítását.

Március 15-én reggel Petőfi a kávéházba tartva találkozott Vasvárival, akit elküldött Jókaihoz, hogy ott várják meg őt. Nem sokkal később, fél hétkor Bulyovszky Gyula, Jókai, Vasvári és Petőfi már együtt tanácskoztak a Dohány utcai lakásban. Megbeszélték, hogy először a sajtót kell szabadá tenni, majd Bulyovszky és Jókai kiáltványát szerkesztették a 12 pontot. Ezután Petőfivel visszatértek a Pilvaxba, amely ekkorra már zsúfolásig megtelt fiatalokkal. Jókai felolvasta a proklamációt, Petőfi pedig elszavalta a Nemzeti dalt.

A forradalmi lelkesedéstől fűtve elhatározták, hogy végigjárják az egyetemi karokat, és a diákság támogatását kérik. Először az orvoskar udvarán, majd a mérnököknél és a jogászoknál ismétlődött meg a jelenet, a 12 pont felolvasása, a Nemzeti dal elszavalása. A naplófeljegyzések szerint mindenhol ugyanaz volt

vártak volna rá. „Valami villányos melegség szállta el akkor minden tagomat: érzém, hogy végzetes szó az, amihez kezdek; de el voltam rá szánva, ha áldozatul esem is” – emlékezett vissza később az író.

Az egyetemistákkal egyre növekvő tömeg a Landerer és Hec-

zaemlékezése szerint a közönség esernyőket tartott a kalapja fölé, mire ő így szól: „Ej, uraim! Lehet, hogy egy óra múlva golyók hullanak ránk eső helyett – akkor is elfutunk?” Erre az emberek állítólag becsukták az esernyőket. Ezt az eseményt Barabás Miklós festőművész – aki akkor már a Városmajorban élt – meg is örökítette 1848-ban.

Jókai későbbi svábhegyi tartózkodásának gyökerei is március 15-re vezethetők vissza, ugyanis ezen a napon találkozott Laborfalvi Rózával, aki egyetlen mozdulattal örökre megváltoztatta az életét. Történt ugyanis, hogy aznap délnben a forradalmi ifjak Bajza Józsefet, a Nemzeti Színház igazgatóját megkérték, a meghirdetett esti darab helyett a betiltott Bánk bánt tűzze műsorra. Jókai visszaemlékezése szerint Bajza örömmel teljesítette a kérést. „A színház oltár volt ma, a közönség színe volt jelen ünnepi arcokkal, ünnepi ruhában; a nemzeti kokárda minden férfi és nő keblére feltűzve, a színház közepén a háromszínű zászló” – olvasható az Életképek 1848. március 19-i számában.

Jókai Mór, Petőfi Sándor és Vasvári Pál a Dohány utcai lakásban

kenast nyomdához vonult, hogy ott kinyomtassák a 12 pontot és a Nemzeti dalt. Petőfi naplójában az áll, hogy ő javasolta ezt, míg Kléh Istvánnak a forradalom történetéről szóló műve szerint Jókai ötlete volt. A nyomdába küldött delegáció – Petőfi, Vasvári, Jókai, Vidács – lefoglalta a sajtót, és megkezdődött a két forradalmi dokumentum cenzori engedély nélküli nyomtatása.

„A nyomtatógépet először Irinyi ragadta meg, a második nyomást Petőfi, a harmadikat én tettem vele, hogy ha a merénylet szerencsétlenül üt ki, minket érjen a csapás, ne az ártatlan nyomdai személyzetet” – írta később Jókai. Amíg a munka zajlott, a szakadó esőben vá-

A Magyar Nemzeti Múzeum épülete a '48-as forradalom egyik legfontosabb szimbólumává vált

Jókai a Nemzeti Színházban történt eseményeket több verzióban is elmesélte. Az egyik: „A nagy napot fényesen kellett bevégezni. A várost estére kivilágították s a színházban ingyen előadást tartottak; Bánk bánt lett rögtön kitűzve. De az egyszer extázisba hozott közönségnek nem volt már türelme Petur bán jámbor oppozícióját végig hallgatni. Neki a »Talpra magyar« kellett. Mit lehetett tenni II. Endre fényes udvarának; Bánk bánostól, királynéstől félre kellett állni, míg Egressy Gábor egyszerű atillában, karddal az oldalán, a színpad közepére lépett s hatalmas előadásával elszavalta Petőfi lelkesítő költeményét. Ez jó volt, de mind kevés volt. Ekkor az egész játszó személyzet elénekelt a »Szózat«-ot. A parterre-közönség, a karzatok beleénekelték a kardalába. Ennek is vége lett. – Mit adjunk még? A zenekar rázendítette a Rákóczi-rohanót. Ez gyűjtött – de nem oltott. Pedig most már erre lett volna szükség. A felhevült közönség szomjas volt a diadalmamortól. Ekkor egy hang elküldte a karzatról: – Eljen Tánácsics! Iszonyú láрма lett belőle. Tánácsics nem volt kéznél.”

Másik megemlékezésében azt is leírja, hogy a színházban „hasztalan szónokolt Petőfi a zárt-szék tetejéről; hasztalan állt ki Irinyi a tudósok páholyának mellvédére a népet haranguirozni (lelkésíteni); elveszett még Vasvári szava is a zajban, pedig a legfelső kakasülőről kísérté meg a tenger-csillapító szónoklatot. A közönség a színházat szétbontani készült. Sokan már arra a gondolatra jöttek, hogy valakit fel kell öltöztetni Tánácsicsnak, s bemutatni helyette a színpadon, ami nagy sérelem lett volna a nép jóhiszeműségén. Ekkor nekem egy mentő gondolatom támadt. Felmegyek a színpadra, s szólok a néphez a prosceniumból. S azzal térdig sárosan, mint más, vállamon a karbonári köpönyeggel, behorpadt cilinder kalapom mellett egy óriási veres tollal, oldalamon egy jurátus karddal fel-

rontok a színpadra. Ott találkoztam legelőször is Laborfalvi Rózával, ki saját nemzetiszínű kokárdáját vette le, s azt keblére tűzte, azzal léptem a publikum elé. Hanem ez aztán hatás volt! Mit beszéltem, azt nem tudom...”

dától. E három szín képviseli a három szent szót: szabadság, egyenlőség, testvériség. Ezt tűzzük kebleinkre mindannyian: kikben magyar vér és szabad szellem lán-gol! Tíz perc múlva a színház üres volt. És másnap minden embernek

Jókai a Landerer és Heckenast nyomdánál (Barabás Miklós festménye)

Érdekes, hogy jóval később, 1898-ban, a forradalom ötvenedik évfordulóján már kissé színe-sebben írta meg a történetet. Immár arra is emlékezett, hogy mit mondott: „Mikor aztán szóhoz juthattam, ilyen forma szónoklati remeket hangoztattam: – Látjátok ezt a háromszínű bokré-tát itt a mellemen? Ez legyen a mai dicső nap jelvénye. Ezt viselje minden ember, ki a szabadság har-cosa: ez különböztesse meg ben-nünket a rabszolgaság zsoldos ha-

ott volt a mellén a háromszínű kokárda: a nemzeti casino urainak palettoján kezdve, a napszámos darócáig, s aki köpönyegben járt, az a kalapjára tűzte. Én a győzelem mámorával siettem e jelenet után Laborfalvi Rózához kezét szorítani... Ez volt a mi kézfo-gónk, a mi eljegyzésünk pillanata.”

A színházbeli gesztus tehát egy meghatározó és mély kapcsolat kezdetét jelentette. Nem sokkal később Jókai valóban eljegyezte Laborfalvi Rózát a Svábhegyen, ahol villát bérelt a színésznő családjá. Valószínű, hogy az író ekkor szeretett bele végérvényesen a tájba, hiszen néhány évvel később, 1853-ban már saját telket vásárolt itt.

A Svábhegy és környéke nemcsak menedékké, hanem ihletforrássá is vált Jókai számára. Itt született több nagy műve, itt alakította ki azt a nyugodt, harmonikus életet, amelyben az írás mellett kertészkedett, gyümölcsöt termesztett, és egyre bensőségesebb kapcsolatba került a természettel. Az itt eltöltött évtizedek során élete szerves részévé vált a Hegyvidék, és sokat is tett azért, hogy növekedjen a térség irodalmi és kulturális jelentősége.

A Pilvaxban gyülekező, változást akaró fiatalokat a párizsi, majd a bécsi forradalom kitérésének híre ösztönözte cselekvésre

Hogyan hat a közélet a közérzetre?

A kortárs tánc és a stand-up elemeit vegyíti Juhász Kata legújabb élő zenés előadása. A Szerény javaslat a közélet és közérzet kölcsönhatását, a politika hormonális rendszerünkre gyakorolt befolyását vizsgálja. Juhász Katával beszélgettünk a formabontó, szatirikus hangvételű színházi kísérletről a március 30-i bemutató előtt.

– *Úgy tudom, először lép fel a Lóvasút Kulturális és Rendezvényközpontban.*

– Igen, a közelben dolgozom, már nagyon sokszor elmentem a Lóvasút mellett, néztem, kicsoda épület, milyen jó tér, és persze rögtön felmerült bennem – szakmai ártalom –, hogy mi az, amit itt meg lehetne csinálni a társulat repertoárjából. A Szerény javaslat egy olyan táncelőadás, amiben nemcsak táncolok, hanem a verbalitást is használom. Eredetileg táncos-koreográfus végzettségű színházcsinálólként nagyon érdekel, hogy amikor a művészeti életben megjelennek a politikai iránymutatások – ezáltal pedig szükségképpen a tabuk –, mit tehet a kifejezés szabadságáért a mozgulatok, a mozgás nehezen tabusítható nyelve, vagyis a tánc. Műfaját tekintve gyakorlatilag egy pamfletet adok elő úgy, hogy miközben beszélek, végig táncolok is. Ahol pedig a librettó – a szöveg Lóky Tamás munkája – a szókimondásban józan önmérsékletet gyakorolva megáll, a mozgásnak még bőven van tere, hogy továbbmenjen. Így ad hozzá a tánc az előadás-hoz egy plusz jelentésréteget. Mindeközben pedig a legkülönbözőbb műfajokban szól előben a cselló.

– *Hogyan készült a kompozíció?*

– Kertész Endre csellóművész a zeneszerző, ő játszik. Egymást

inspirálva mind a ketten úgy improvizálunk, hogy tudjuk, mi fog történni, de sem a mozgulatokban, sem a zenében nincs hangra pontosan lefektetve a koreográfia. A szöveg erős struktúrát ad a darabnak. Maga az előadás a doktornői karakteremből indul, merthogy a művész életem mellett civilben háziorvos vagyok; a doktornő bejön, és el-

meséli, hogyan hatnak a közéleti kérdések, illetve az akár aktuálpolitikai intézkedések a hormonokon keresztül az idegrendszerünkre, tehát a közérzetünkre. A darab kvázi a politika által hozott jogi és pénzügyi intézkedések, vagy az akármelyik oldalon elhangzó politikai nyilatkozatok retorikájának hormonális hatását vizsgálja. Ezek bizony

Kertész Endre csellóművész kísérő zenéjével a táncelőadás

hatással vannak a társadalom mentális és egészségi állapotára. A Független Előadóművészeti Szövetség születésnapjára gáláján már bemutattam egy rövidebb változatot az előadásból, és nagyon jó visszajelzéseket kaptam, ez vezetett ahhoz, hogy Kertész Endre zenei közreműködésével elkészítsem a darab egész estés változatát.

– *A beharangozóban az előadást intellektuális stand-up comedyként jellemzik.*

– A stand-up szólisztikus műfaj, és táncosként valóban egyedül leszek a színpadon, azonban ehhez a táncelőadáshoz szöveg is társul, amely megőrzi a stand-up lényegét képező személyességet és a közönséggel való folyamatos, intenzív kapcsolat-tartást, ami a színpadi táncnak nem sajátja. A szöveg azonban a szokásos stand-upnál jóval intellektuálisabb, komoly társadalmi kérdésekkel foglalkozik, amelyek módunkban áll változtatni. Ettől még a színpadi szituáció lehet abszurd: például bejön a táncos-doktornő, és miközben egy mixerrel zsonglörködik fején állva, különböző neurohormonokból készült koktélok elkészítéséről cseveg. Ez az akár cirkuszi harsányság azonban halálosan komoly.

– *Mi az a „szerény javaslat”, ami az előadás címében szerepel?*

– A cím nyilvánvaló utalás Jonathan Swift azonos című, műfajteremtő pamfletjére. Ő egyébként hozzám hasonlóan kettős életet élt: lelkesként kereste a kenyerét, de íróként emlékszünk rá. Nyilván nem fogom szpojlerezni az előadásunk csattanóját, de annyit elárulok,

Juhász Kata aktuális társadalmi kérdésekre reflektál az előadásaiban

hogy Swifthez hasonlóan gazdasági megfontolások mentén teszek javaslatot az ország mentálhigiénés állapotának javítására, belülről ismerve a hazai egészségügy nyavalyáit és a kormányzat erőfeszítéseit, hogy ne csak jól érezzük magunkat, de tudjunk is arról, mennyire privilegizált helyzetben vagyunk. Persze mihez képest: ezért indul az előadás a World Happiness Report aktuális rangsorán elfoglalt helyezésünk összehasonlításával és társadalmi összefüggés-

sebbe állításával. Jelen pillanatban tehát mást nem javasolhatok, mint hogy jöjjenek el megnézni az előadást! Remélem, sikerült felkelteni az érdeklődést.

Szepesi Dóra

■ *Szerény javaslat. Fáradjon be a vizsgálóba! – Juhász Kata táncelőadása a Lóvasút Kulturális és Rendezvényközpontban (Zugligeti út 64.) tekinthető meg március 30-án 19.30-kor. Közreműködik: Kertész Endre csellóművész.*

Csak hagyni, hogy flow-ban legyünk

Juhász Dóra festőművész kiállítása a Hegyvidék Galériában

Nagy sárga, Nagy narancs, Nagy szürke – ezek és hasonlóak az alcímei Juhász Dóra cím nélküli festményeinek. Művein számtalan méretben, színváltozatban és mennyiségben jelenik meg a csendéletek tojásmotívumából eredeztethető, emblematikus, ovális forma, ami komoly metamorfózison esett át az évek során. A majd' két évtizede a XII. kerületben élő alkotónak ez az első kiállítása a Hegyvidék Galériában.

Juhász Dóra festőművész közel három éve talált rá a formájára. Csendéleteket festett, amikor rájött, hogy nem a csésze izgatja,

Cím nélküli (2007)

hanem a kompozíciós játék. Így indult el azon az úton, amin azóta is töretlenül halad – avatta be a jelenlévőket Kocsis Katica esztéta egy különleges festőiség kezdetibe Juhász Dóra új kiállításának megnyitóján.

A tojásdad motívumok két ecsetnyomból jönnek létre, láthatunk bele magot, kibomlóban lévő sejtet, akár fejformát is. De bárminek is látjuk, a lazúrosan felvitt gesztusok mindig nyitott

formává állnak össze, amelyeket gyakran finoman vibráló aura vesz körül, olyan érzetet kelteve, mintha ezek belül forrongó és épp kitörni készülő entitások lennének.

Bár a kiállítás címe – Repetitio est mater studiorum – az ismétlésre irányítja a fókuszot, méltatója inkább a képek sokféleségét, változatosságát hangsúlyozta. Az ovális formák folytonos alakulását taglalva rámutatott, hogy erőt sugároznak, ugyanakkor elmosódó körvonalak által érzéki módon szervesülnek a háttérrel.

„Vannak a csendesen megszólalók, meg olyanok is, amelyek szinte belekiabálnak az arcunkba. Olykor csordogálnak, egyszer törekenyek, máskor pedig öntudatosan és magabiztosan állnak elélnk. Olykor burkot fonnak maguk köré, máskor kitárlakoznak, és felvállalják a sérülékenységüket. De legyenek bármilyenek is, egy bizonyos: mindig nagyon elevenek” – jellemezte a vitális „entitásokat” a

látványhoz illő költőiséggel Kocsis Katica.

A két széles, függőleges ecsetvonásból felépülő forma, az energiától lüktető magok, az életet jelentő egészek kikövetelik maguknak a saját létezésüket. Egyszerre jelenvalók, valóságosak és elvontak, a világban létezésünkről is vallanak, arról, hogy miként viszonyulunk a saját környezetünkhöz.

„Akárhányszor nézek ezekre a festményekre, mindig azt érzem, hogy valahogyan én is így lebegek a létben, vagy épp úszok

Cím nélküli (2020)

az árral, flow-ban vagyok, kiemelkedem, vagy épp tűnedezem. Miközben maga a környezet is folyton változó, áramló és alakuló festői tér, amelyben a rétegek és az ecsetvonások érzéki, puhán fluidáló, sejtelmes világgá állnak össze” – fogalmazott az esztéta, aki szerint a környezet monokrómnak vagy homogénnek tűnik, miközben teli van játékosággal, mozgással, és rezonál a rajta lévő formákkal.

Miről is szólnak Juhász Dóra képei? – tűnődhetnek a látogatók, és ezt a kérdést tette fel Kocsis Katica is, majd meg is adta a saját válaszát: végső soron a tér és a forma viszonyáról, kölcsönhatásáról. Szimbolikusan olvassa: miként van jelen a világban, és miként hat környezetére az ember? Hogyan tudja létezésével befolyásolni azt, ami körülötte van, miként hat a külső valóság a belső univerzumra?

Juhász Dóra képei ráébresztenek arra, hogy mi sem vagyunk lezárt entitások. Nem vagyunk leválaszthatók arról a környezettől, amiben élünk, oda-visszahatások vannak, áramlások és kapcsolódások, „soha véget nem érsek”. A befogadói élménnyel kapcsolatban a szakember arról is beszélt, mire ébresztenek rá

Cím nélküli (2019) – Maklár Kálmán gyűjteményéből

a művész képei: nem kell minden részletet kibontani, csak hagyni, hogy flow-ban legyünk, mert így mindig be tudjuk engedni az újabb és újabb benyomásokat, amik alakítanak raj-

tunk is. „Lehet haladni úgy – összegzett –, hogy pontosan tudjuk, az útnak sosincs vége, de mindig teli van meglepetéssel és váratlansággal.”

Sz. D.

Juhász Dóra kiállítása díjtalanul megtekinthető. Nyitvatartás: április 2-ig, keddtől péntekig 10.00–18.00, szombaton 10.00–14.00. A kiállítást kísérő programok: március 18-án 18.00 órakor Farkas Gábor képző- és előadóművész tart tárlatvezetést (díja: 1000 Ft, hegyvidéki lakosoknak 500 Ft). Március 19-én 18.00–20.00 óráig Tudattalan rétegek – Identitás és művészet címmel Jankó Judit pszichológus, art coach, művészeti író foglalkozásán lehet részt venni (díja: 3000 Ft, hegyvidéki lakosoknak 2000 Ft). Március 22-én 10.00–11.30-ig családi alkotószarok lesz Schopp Ildikó művészetpedagógussal. A részvételi szándékot március 21-én 18.00 óráig kell jelezni az info@hegyvidekgaleria.hu e-mail-címen vagy a 06-1/225-7160-as telefonszámon. (Részvételi díj: 2000 Ft, hegyvidéki lakosoknak 1000 Ft.) Jegyek kaphatók a hegyvidekgaleria.jegy.hu weboldalon és a Hegyvidék Galériában. Az eseményekre érkezéskor a laccímkartya vagy a Hegyvidék kártya felmutatása kötelező! Cím: Hegyvidék Galéria – Királyhágó tér 10.

A „Gusztai bácsik” köztünk élnek

Egressy Zoltán monodrámája a gyerekkori molesztálásról

Mintha a barátnőnk mesélne egy intim térben, és tárná fel élete rejtett titkát egy meghitt estén – így érezhette magát a néző Gubik Ági színművész előadásán a Hegyvidéki Kulturális Szalonban.

A monodrámája Egressy Zoltán Nem, nem, köszönöm című novellájából készült, amelyben a főhős már felnőtt nőként beszél el gyerekkori traumáját: hogyan molesztálta őt verbálisan a családjához közel álló „Gusztai bácsi”. És bár valójában fizikailag „nem történt semmi”, a megrázó élményt egy életen át cipeli.

Hogyan tehet tönkre egy sikernek tűnő életet egy gyerekkori trauma? Egressy Zoltán Nem, nem, köszönöm című monodrámája a megrázó történetéről és annak feldolgozhatatlanságáról, az ebből fakadó bizonytalanságról és kudarcsozatról szóló valómás. Letaglózó erővel beszél a tragikus jelenség lélektani és szociológiai mélységeiről. A MOST FESZT-en 2021-ben a

A szöveg Egressy Zoltán Júlialepke című novelláskötetéből való – derült ki a Hegyvidéki Kulturális Szalonban tartott est második részében, amelyben Maros András beszélgetett az íróval és a színművészrel. Egy szerző csak a legszebb álmaiban gondol arra, hogy írásából színpadi előadás születik, de amikor Gubik Ági kezébe került a könyv, kiválasztotta magának

minél többeknek látni kell.

„Első olvasásra éreztem, hogy olyan lelki folyamatok játszódnak le ebben az ügyész-nőben a történet során, a múltat felidézve, hogy színésznőként nekem ezt muszáj elmondanom, vallomás-ként, eszköztelenül, mindenféle díszlet nélkül” – mesélte a színművész, aki nagyon örül a bemutatási lehetőségeknek – akár lakás-színházban, akár iskolában, akár a Hegyvidéki Kulturális Szalon pódiumán –, és mindig azt kéri, ne legyen

A monodrámát követően Gubik Ági, Maros András és Egressy Zoltán beszélgetett a látottakról és a háttérrel

A félórás monológ legalább egy kétfelvonásos, egész estés drámára való érzelmi skálát sűrít magába

közönségzsúri Gubik Ágit díjazta a mű hiteles, érzékeny és szuggesztív tolmácsolásáért. Az alkotók reményei szerint ha az előadással csak annyit elérnek, hogy az érintettek el merik mondani a velük történt hasonló eseteket, és a felnőttek bizalommal fordulnak feléjük, az a segítségnyújtás alapfeltétele lehet.

ezt a novellát, és megcsinálta egyedül, rendező és kellékek nélkül, egyetlen széken ülve. Öt éve mutatták be, és ahová hívják, oda viszik a monodrámát. Legutóbb Bukarestbe, a Liszt Intézetbe, de voltak már középiskolai irodalomórán is. Az író Gubik Ági szuggesztív előadása miatt úgy érzi, a darabot

teljesen sötét, mert fontos, hogy lássa a nézők tekintetét.

Vajon milyen reakciókat vált ki a közönségből ez a félórás monológ – ami Maros András szerint legalább egy kétfelvonásos, egész estés drámára való érzelmi skálát sűrít magába? Az alkotók szélsőséges esetekről számoltak be.

Volt diáklány, aki az előadás után magából kikelve sírt, más elviharzott, majd nem jött vissza a beszélgetésre, és az is megtörtént, hogy visszaválasztak, amikor a darab szerint kiszól a színész – „Érted, ugye? Te tudod, hogy van ez?” –, mert annyira résztvevőnek érezték magukat. Egy hölgy bevallotta, hogy ő tudta, miről szól az előadás, éppen ezért vitte el rá a lányát. Ügyész, bírósági és bántalmazott gyerekekkel foglalkozó szakember is látta már a monodrámát, sőt olyanok is, akik ettől kaptak bátorságot felfedni elfojtott, eltitkolt emlékeiket. „Hazamegyek, és beszéllek a lányaimmal. Remélem, nem szalasztottam el semmit, amiről tudnom kellett volna” – mondta egyszer valaki az egyik előadás után. Már megérte, ha ilyen gondolatokat kelt a nézőkben! – vélekedtek az alkotók.

Gubik Ági szóba hozta azt is, hogy amióta divatosá vált a #metoo mozgalom, a rendezők óvatosan bánnak a színésznőkkel. Nem mernek bókolni nekik, úgy szemléltetnek valamit, hogy lehetőleg ne érintsék meg őket. Néha viccelődnek is ezen, de nagyon odafigyelnek.

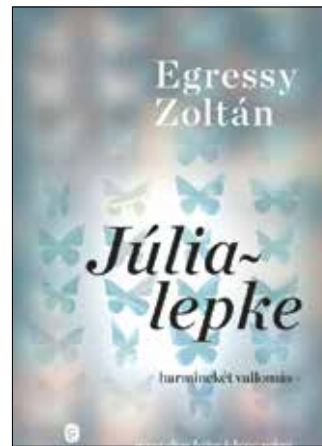
A testnevelő tanároknál szintén probléma, hogy például a bukfenc bemutatásánál valahogy hozzá kell érni a gyerekekhez, és nem lehet, nem szabad. „Egy picit már átestünk a ló másik oldalára, miközben rengeteg a szexuális visszaélés, főleg családon belül. Amikor ezekről hallok, sír a lelkem, mert ezekből a gyerekekből nem lesznek egészséges felnőttek egy ilyen dolog után” – fogalmazott a színművész.

lehetnek a felnőttkori kapcsolatainkban, a lelki életükben. Nem kapják meg kiskoruktól kezdve azt a szoros, intim fizikai kötődést, ami elengedhetetlen a pszichoszexuálisan érett, magabiztos, autonóm felnőtttséghez.

Születésétől tizenéves koráig meg kell tapasztalnia, meg kell tanulnia a határokat a gyerekek – jelentette ki az úr. Ebben az a megrázó – tette hozzá –, hogy kívülről nézve a szülő és csemetéje közeli kapcsolatát egy hajszál választja el a szexuális visszaéléstől, a különbség mégis az, hogy a pszichoszexuálisan érett felnőttben nincs szexuális vágy a gyerek iránt.

Az mindenki számára világos, hogy a szülővel kiépített bizalmi kapcsolat fontos előfeltétele annak, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő gyerek megfelelően tudjon viselkedni. Azok a kislányok, kisfiúk, akik ilyen helyzetbe kerülnek, egészséges lelkiállattal talán nem szeppeknének meg, nem dermednének le, és nem hibáztatnák magukat, hanem azonnal szólnának, hogy „Gusztai bácsi, mit csinál!”, vagy ők maguk úgy lépnek fel, hogy a „Gusztai bácsik” sohasem próbálkoznának újra.

Sz. D.

A Hegyvidéki Kulturális Szalon hallgatóságából egy férfi a probléma másik oldalára világított rá. Arról beszélt, hogy sok kislány apahiánnyal nő fel, de ennek súlyos következményei

Mi ez? Fájdalomnak nem nevezné. A sajtó is túlzás. Talán bizsergés, de rossz értelemben. Ott bizsergett benne, amíg nézte, hogyan sorakoznak fel a szépségápolási és takarítószer a pulton, hogy a kedves fiú az imént letegezte. Normális esetben egy nőnek, egy maga korabeli nőnek, ez jólesne, de neki nem esett jól.

- Pontgyűjtőkártya? Előkotorta a pontgyűjtőkártyát.
- Pontot? Beváltunk?

– Nem, köszönöm, most nem – mondta Judit, és megfogalmazódott benne a gondolat: a köztük lévő udvarias távolságtartást, a kölcsönös szimpátián alapuló kimondatlan paktumot szegte meg a fiú, és ez neki igenis csalódást okoz.

- Kézpénz? Kártya?
- Kártya – mondta Judit, és már nyújtotta is a bankkártyát.
- Kicsit lassú ma a terminál – mondta a kedves fiú.

Tényleg lassú volt. Ahogy a kapcsolódásra vártak, Juditnak eszébe jutott, hogy előző nap is fura helyzetbe került az önkormányzatban.

Az történet ugyanis, hogy az ügyintéző, akihez egy mérsékelttel kellemetlen kérvénnyel kellett fordulnia, ismerőse volt. Régi ismerős, és nem is túl közeli, de tagadhatatlanul az: évekig együtt jártak jógaórára a művelődési házba. Abban a pillanatban, amint meglátta, nem is az volt a baj, hogy bevillant: ennek a lánynak volt a legformásabb feke az egész jogcsoportban. Egy kicsit persze ez is baj volt, nem célszerű kérvények benyújtásakor a hivatalnok irigylésre méltó hátsójára gondolni, de rögtön felmerült egy nyelvi probléma is. A jogcsoportban mindenki tegeződött. Egy ügyosztályon, legyen szó akármilyen ügyosztályról, mindenki magázódik. Az ügyfél és az ügyintéző mindenképp. Pláne ha mérsékelttel kellemetlen kérvényekről van szó.

– Jó napot kívánok! – döntött akkor az egyetlen lehetséges köszönési forma mellett Judit, és ezzel megszabta a beszélgetés

további menetét. Udvarias, célratörő és hivatalos, természetesen. Véletlenül sem baráti. Mondjuk, milyen is lenne más. Mégis ott motoszkált benne a gondolat, hogy egy alkalmas pillanatban megkérdezi: „Nem jártunk mi együtt jógázni?” És akkor talán mégis másik irányt vehet a beszélgetés, tehát egy röpké kitérőt, mert az irigylésre méltóan jó alakú ügyintéző azt felelné, „De!”, és talán még azt is meg lehetne kérdezni, hogy „Te, figyelj, mi van Júliával? Évek óta nem hallottam felőle! Már nem tart jógaórákat?”. Csak hogy ehhez kéne az a bizonyos alkalmas pillanat, egy villanás a szemben, egy félmosoly, egy tetten érhető átsuhanó gondolat az ügyintéző arcán. De nincs ilyen.

Illetve, milyen érdekes, de, mégis adódott egy váratlan barátságos gesztus: amikor Judit bediktálta a címét, amely a legeslegesleg hivatalosabb formájában úgy végződik: alagsor 1. Ekkor az ügyintéző szinte riadtan a Judit mellett ácsorgó Palikára pillantott, Judit kisfiára, azután Juditra, és nem is titkolt aggodalommal megkérdezte:

- De azért van némi fény, ugye? Judit ezen tulajdonképpen meghatódott.

– Persze! – sietett megnyugtatni az ügyintézőt. – Igazából ez csak papíron alagsori. Valójában földszinti! Az előző lakó egy építész volt, és... – végül nem magyarázta el, milyen építészeti megoldásnak, milyen, a társasházzal kötött megállapodásnak köszönhető, hogy ez az ő alagsori lakásuk igazából nem is alagsori. Viszont azt nem tudta megállni, hogy hozzá ne tegye: – És még saját kertészünk is van!

Az ügyintéző arcán igazi megkönnyebbülést látott. Ezt viszont egy kicsit már zokon vette. Hát mit képzelsz róla? Hogy egy sötét lyukban aszalja a gyerekeit? Hogy itt lakik, ebben a csodás kerületben, és a gyerekeit nem éri fény? Hogy egy mérsékelttel kellemetlen kérvényt is azért kénytelen benyújtani, mert ő egy alagsori lakó?

Már semmi kedve nem volt feltenni a kérdést, hogy nem jógáztak-e együtt. Tudta, hogy de, és már nem irigylte az ülfoglalkozású hivatalnok egyelőre irigylésre méltó alakját. Még aláírta, amit alá kellett (három példányban), aztán sietősen távozott.

– Gyere, Palika, menjünk innen! Most is mindjárt ez lesz, csak beírja a PIN-kódot, aztán gyorsan bepakolja a szépségápolási és takarítószerkeket a bevásárlószatyrába, és már mennek is.

Igen, PIN-kód. Igen, pakolás. A kedves fiú készségesen adogatja a kezébe a flakonokat. Nem sürgeti, nem veszi fel a szemkontaktust a sorban mögöttük állóval, mert most még csak rájuk figyel. Juditra és Palikára.

Amikor mindent elnyelt a bevásárlószatyor, a kedves fiú Palikára nézett, és úgy mondta:

- Sziasztok! És ekkor Judit megértette.
- Viszontlátásra! – mondta a kedves fiúnak kicsit büszkén, a régi paktumhoz híven, de mosolyogva.

Zenevarok

BARTÓK X ELECTRIC | MOMKULT ÁPRILIS 5. 19.00

Semmi komoly. Hiába ez a címe a Danubia Zenekar koncertsorozatának, azért ez így messze nem igaz. Igenis komoly és nem is egyszerű feladat a

hagyományos, klasszikus és a modern elemeket összeolvasztani egy újfajta zenei kifejezés érdekében. Ezen az estén Hámori Máté zenekara és Deva, a hazai könnyűzenei élet jelentős szereplője két stíusból közelítik meg a

népdalt – a moderátor pedig maga Bartók Béla lesz. Deva finom elektro-atmoszferikus zenéjéhez a magyar népdalok hangulata is kötődik, ő ezúttal Bartók Húsz magyar népdal című kompozíciója által ihletett műsorát mutatja be. A legjobbfejta szabadság ez: nincsenek korlátok, csak zene van.

ART BLAKEY TRIBUTE BAND | JÓKAI KLUB ÁPRILIS 11. 19.00

Nem is folytatódhatna méltó módon a Jókai Klub JazzPéntek koncertsorozata, mint Art Blakey zenéjével. A

RICHARD DAWSON: End Of The Middle

Richard Dawson egy csodabogár. Vagy hogy is lehetne jellemelni valakit, aki zseniális gitárosként, nagyszerű történetmesélőként megújította a folk rockot, a progresszív folkot. Emellett tagja volt a Khünnt nevű sludge-os drone metal zenekarnak. Furcsa névből van másik: tagja az egészen kiváló, art popos Hen Ogledd együttesnek. Eyeballs néven kiadott hat elektronikus drone-lemezt, egy év felfogása alatt. Folytassam? Bulbils néven partnerével 68 (!) ambient-drone-os albumot készítettek a lezárások idején, 2020 márciusában, gyakorlatilag mindennap egyet. Ugye? Csodabogár. De ez nem számít. Ami számít, az az, hogy az 1981-es születésű zenész 2005 óta aktív folkos, akusztikus, idővel egyre avantgárdabb lemezeivel. A 2010-es évek elején már jegyzett előadó volt (a 2011-es The Magic Bridge és a 2014-es Nothing Important című LP-i egészen kiváló), a 2017-es Peasonnal pedig nemzetközileg is áttört, akkoriban kétszer is fellépett Budapesten. Azóta az avant-folk vezető alakja, akire szélesebb körben is figyelni kell. Készített art rockosabb albumokat (például a finn Circle zenekarral), és most ismét egy folkosabb anyaggal

középkori az ének, de a keserű dalok és leginkább az, amiről szól – hogyan lehet, lehet-e a rossz vagy jó mintákat megváltoztatni? – ezúttal is kiemelkedővé teszik a végeredményt. (2025, *Weird World/Domino*)

FKA TWIGS: Eusexia

A 2010-es évek a popzenében legalább annyira szóltak az r&nb és a hiphop előretöréséről, mint a zánerek felettiségről, a mindent mindennel keresztező attitűdről, a mindent lehet elvéről. Ebben az egyik élenjáró egy angol-spanyol-jamaicai származású táncosból lett énekes-dalszerző-producer,

Tahliah Debrett Barnett, ismertebb nevén FKA twigs volt. Eleinte alternatív r&nb, elektronika és art pop keveredett igen sajátos, úttörő dalaiban, de ez az egyszerűsítően avant-popnak nevezett stílus tényleg bármit magába szívhat a post-dubstep-től, a dekonstruált klubzenéktől a hyperpopon, kórusú, industriális hangzásokon át a trance-ig – mint arra a legfrissebb lemeze is példa. A korszaknyitó, 2014-es LP1 után hosszabb szünet következett FKA karrierjében, amit előbb egy durva szakítás, aztán súlyos daganatok hátráltattak, de az elmúlt évtized egyik legfontosabb lemezével (Magdalene) 2019-ben visszatérő előadó mindenben felül tud kerekedni. Az említett album a bibliai Mária Magdolna példáját eleveníti fel, akit gyógyítóból prostituálttá degradált az utókor, de a belőle nyert erő, kegyelem és méltóság áthatja ezeket a fenséges dalokat is. FKA ezután nagykiadónál találta magát, és egy sorlemezek közötti mixtape-pel (Caprisongs, 2022) a direktnen táncosabb irányba lépett, ahogyan a friss, harmadik LP-jét is ez jellemzi. Az Eusexián FKA twigs továbbra is zánerekrekezdő zenét készít, változatlanul az érzéki soprán éneke szerepel a középpontban, de minden korábbiánál kluborientáltabb, táncosabb, közérthetőbb a megszólalás, úgyhogy tökéletes belépő lehet annak, aki nem ismerne korunk egyik kimagasló előadójának munkásságát. (2025, *Young/Atlantic/Warner*)

BJ

jelentkezett. Az End Of The Middle Dawson szokásához híven konceptuális keretbe ágyazott történet: a családon belül ismétlődő minták bemutatására fókuszáló, többgenerációs sztori. Nem a dalszerző-énekeseknél megszokott negédes akusztikus hangulatok jellemzik, hanem experimentális struktúrák, nem szépeltő, hanem nyers,

Kinek az igazsága?

Vádlott és esküdt sem az, akinek látszik Clint Eastwood negyvenedik filmjében. A Kettes számú esküdt odaszögez minket a tárgyalóterembe.

Nicholas Hoult, a kettes számú esküdt

93 évesen vágott neki új filmje forgatásának Clint Eastwood, 94 éves lett, mire befejezte. Ugyan tavaly októberben mutatták be a Kettes számú esküdt című jogi thrillert, a kétszeres rendezői Oscar-díjas legenda moziját azért is érdemes megnézni, mert a hozzá közel álló források szerint lehet, hogy ez volt karrierje utolsó gyöngyszeme.

A rendező huszonkét év után újra összehozta az Oscar-jelölt Toni Collette-et és a Golden Globe-jelölt Nicholas Hoult-t – annak idején az Egy fiúról című Hornby-adaptációban játszották el anyát és a fiát –, s egy fontos mellékszerepre megnyerte az Oscar-díjas J. K. Simmonst. Eastwood a színvonalas színészi játékon keresztül leginkább az egyik amerikai hatalmi ág robosztus pilléréről szól: a bírósági esküdtekről. A 12 találmásra kiválasztott, pártatlan polgárról, akik leg súlyosabb esetben életről és halálról döntenek a tárgyalóteremben. Akik az amerikaiak meggyőződése szerint tökéletesen alkalmasak igazságot szolgáltatni, hiszen jó esetben semmi közük az adott ügyhöz, és teljesen kívülállóként, elfoglaltság nélkül tudják meghozni az ítéletet.

Am mi történik, ha egy szó szerint fatális véletlen folytán az alkoholelvonóból szabaduló, épp apaszerepre készülö kettes számú esküdt (Nicholas Hoult) a bizonyítási eljárás során a leg súlyosabb morális dilemmával szembesül, és a vádlott helyett magára tekint gyilkosként? Hogyan kezelhető a helyzet, amelyben a másik életről határozni hivatott ember elmerül az önvádban, és egyre közelebb érzi magát a vádlottnak padjához, végül mégis menekülni kezd – saját lelkiismerete és az igazságszolgáltatás elől?

A kerületi ügyészi pozícióra hajtó jogász (Toni Collette) az eljárás elején bizakodóan koccint egy

bárban az amerikai jogrendszerre az alperes védőügyvédjével („nem tökéletes, de ezzel kell beérnünk”), majd egyre tisztábban látva az ügyet a film egyik legfeszültebb jelenetében azt kérdezi a kettes számú esküdttől: na és mi van az igazsággal? „A valóság néha nem igazságos” – hangzik a válasz, ami tulajdonképpen a rendező amerikai igazságszolgáltatásról alkotott kritikája. Hiszen hogyan tudna hevenyészve összesöpört bizonyítékok tükrében, pusztá előítéletből, a vád és a védelem érzelmekre ható előadása alapján igazságos döntést hozni egy gyilkossági ügyben 12 savannah-i átlagember? Legfeljebb akkor, ha szerencsés esetben ott ül köztük egy a vádlott sorsát megfordító, saját szakállára illegális nyomozásba kezdő volt rendőr (J. K. Simmons).

Eastwood a Kettes számú esküdtben sem él a lüktető snittek és a premier plánok lehetőségével, mint ahogy drámai zenei aláfestéssel sem, ehelyett a töle megszokott módszerességgel, a lehető legvalószerűbben építi fel a cselekményt, így tartja fenn a feszültséget. Nincsenek hősei és antihősei, aki erre vágyik, nézzen Marvelt! Aki pedig a megszokott eastwoodi vonalvezetésre és filmvégi csattanóra, nyissa meg az HBO Maxot!

-yb-

Aranycsapat a zsebben

A legjobb ingyenes focijáték telefonra

Amióta világ a világ, az emberek meg vannak örülve a foci témájú videojátékokért. Ez a kategória a telefonoknál is úgy hasít, mint a fiatal Mbappé. Két kávé után. A választék óriási, és az irgalmatlan mennyiségű digitális szemét mellett akad néhány gyémánt is. Mint például az eFootball, amit sokan a világ jelenlegi legjobb, mobilokra készült, labdarúgást középpontba állító játékaik tartanak.

menedzserként is parádézhat, mert az igazolásokkal is lehet foglalkozni.

A már megszokott módon van többféle passz, lövés, szerelés, védekezési opció. Egy darabig azért eltart, amíg valaki ráérez, ha korábban nem próbált ilyesmit. Szerencsére a program tartalmaz egy szuper oktató módot, ami lépésről lépésre megtanít

lennünk ehhez, tartózkodhatunk akár két különböző kontinensen is. Ez az igazi kihívás, és ilyenkor tényleg az egekbe szökhet az adrenalin.

Bizonyítvány

A mobilos játékokkal általában az a baj, hogy igen gyorsan unalmassá válnak, viszont az

Pazar látvány

Nem is véletlenül! Az eFootball ugyanis képes magába szippantani az embert, egyebek közt annak köszönhetően, hogy elképesztően jól néz ki. A látványos visszajátzásokat sem spórolták ki, és mindent összevetve olykor tényleg meg tudja teremteni annak az illúzióját, hogy egy tévés közvetítést látunk.

Az alkalmazás kabalája maga Messi, de rajta kívül akadnak más sztárok is, így például Son, Donnarumma, akik arcról fel is ismerhetők, annyira prima a grafika. A hangok is rendben vannak, a labda élethűen puffog, a közönség óbégat, ami szintén hozzátesz a hangulathoz.

Valóságshű?

Van rengeteg olyan telefonos focijáték, amiben csak fejlegteni kell, vagy kész helyzeteket megoldani. De az eFootball nem tartozik ezek közé, hiszen a labdarúgás széles spektrumát lefedi. A meccsüket végig kell tolni a kezdő sípszótól az utolsóig. Törödni kell a védekezéssel, a támadással, sőt még a taktikával, összeállításával, tréningekkel is. Szóval aki akarja, az edzői ambícióit is kiélheti, akár még

mindenre. Ráadásul még a meccsek közben is szórja a tanácsait. Természetesen nem kell hozzá külön kontrollert, elég csak az érintőképernyőt tapogatni a megfelelő helyeken a mozgásokhoz, cselezéshez, lövéshez vagy becscszáshoz.

Sörmeccstől a vb-ig

A már jól bevált módon a barátságos mérkőzésektől a különféle kupák, bajnokságok, át rengeteg tornán lehet indulni. Játshatunk a gép ellen, különféle nehézségi fokozatok közül választva, így a sikerélmény mindenki számára garantált. Illetve persze ez teszi lehetővé az igazi fejlődést is, hiszen már közepes szinten is nagyon nehéz lepofozni a gépet.

Am az igazi mókát az jelenti, amikor valódi, élő emberekkel csapunk össze. Ez internetes kapcsolaton keresztül történik, tehát nem is kell egy szobában

eFootball más szintet képvisel. Irgalmatlan mennyiségű időt el lehet vele tölteni. Az egy dolog, hogy nincs két egyforma meccs, de annyira összetett, hogy az ember sosem érzi úgy, már a csúcsra ért, nincs hová fejlődni. A legjobb az egészben, hogy teljesen ingyen van. Persze különféle mikrotranzakciók révén lehet benne valódi pénzt költeni, például azért, hogy jobb spílerket vegyünk a csapatnak, de nem kötelező.

Nem mondom, hogy ez minden idők legjobb mobilos játéka, de aki szereti a focit, annak maximálisan ajánlott! Több mint 100 millió ember, aki már letöltötte, akkorát nem tévedhet.

Szalai Péter

Tavasz előtt, télen túl – mi legyen a tányéron?

Mögöttünk a tél, a farsangi napok, már benne vagyunk a böjti időszakban. Akár lemond valaki ilyenkor a húsevésről, akár nem, a tavasz elején mindenkinek ajánlott egy kis diéta, például minél több hal fogyasztása. Nincs ugyan halszezon, de sokféle hal kapható, hazai és tengeri, friss és mélyhűtött egyaránt. Nehéz húsk helyett a csirkemellet válasszuk, az újdonság kedvéért különleges sajttal töltve, például a boursin márkanéven különféle ízekben kapható lágy krémsajttal. Az első ún. boursin-íz, a fokhagymával kevert finom fűszernövényekét, François Boursin, egy normandiai sajt készítő „alkotta” meg 1957-ben, és azóta világszerte népszerű lett. Már megjelent a medvehagyma is, és miután rövid a szezonja, érdemes minél többet, minél változatosabban felhasználni. Nagy csokrokban árulják, de ez nem gond, mert a felesleget le lehet fagyasztani. Célszerű kisebb adagokban, ami később egy-egy fogáshoz elegendő. Végül meg kell emlékeznünk 200 éve született jeles írónkról, Jókai Mórról, aki a magyar konyha nagy csodálója, hagyományainak féltője és népszerűsítője volt, és akinek tiszteletére alkották meg az utókor cukrászmesterei a máig népszerű Jókai tortát.

MEDVEHAGYMÁS GOMBÓC LEVESBE

Ez a túrós, medvehagymás gombóc bármilyen egyszerű zöldséglevest, vagy erőlevest ízben és látványban egyaránt „feldob”. Előre elkészíthető, elég tálalás előtt a levesbe főzni.

A túrót szitán áttörjük, majd a liszttel, a reszelt sajttal és a tojással jó simára keverjük. Megsózzuk, megborsozzuk,

Hozzávalók (4 személyre):

15 dkg túró
3 evőkanál liszt
2 evőkanál reszelt sajt
1 tojás
só
őrölt bors
reszelt szerecsendió
5-6 medvehagymalevél

szerecsendióval fűszerezzük. (Utóbbival óvatosan bánjunk, nehogy elnyomja a gombóc ízét, mert akkor élvezhetetlen lesz!) A fűszeres túrómasszát 30

percig hűtőszekrényben pihentetjük.

Közben a medvehagymát megmossuk, leszárogatjuk, és nagyon vékony csíkokra vágjuk. A túróba keverjük, majd apró gombócokat formálunk belőle, és lobogva forró, sós vízben addig főzzük, amíg feljönnek a víz tetejére. Leszűrjük, és forró erő- vagy zöldséglevest betétjüként tálaljuk. Akár egyenesen a levesbe is főzhetjük, igaz, akkor nem lesz szép átlátszó a leve, de az ízén nem változtat.

BROKKOLIS HALRAGU

Ehhez a fogáshoz friss hal való, a zöldségekkel, tejszínnel mindegyik harmonizál. Előnye, hogy gyorsan elkészül, és az ízesítése csakis rajtunk múlik. A tetejére szórt kaporral vagy petrezselyemmel, továbbá – ha van – friss kakukkfűvel egészen tavasziasra varázsolható.

A meghámozott, apróra vágott hagymát a vajon megfuttatjuk. Közben a sárgarépat megtisztítjuk, vékonyan felszeleteljük, a brokkolit megmossuk, és rózsáira bontjuk. Mindkettőt a

Hozzávalók (4 személyre):

1 közepes vöröshagyma
5 dkg vaj
2 közepes szál sárgarépa
1 kis fej brokkoli
3-4 burgonya
5 dl zöldséglevest (biominőségű kockából is készíthet)
só, őrölt bors, kakukkfű
1,5 dl száraz fehérbor
2 dl tejszín
60 dkg halfilé (ponty, sügér, harcsa stb., de tengeri hal is lehet)
1 citrom leve
1 csokor kapor vagy petrezselyem

hagymára dobjuk. A burgonyát meghámozzuk, megmossuk, kis kockákra vágjuk, és a többi zöldséghez adjuk. A levessel felen-

gedjük, megsózzuk, borssal és a kakukkfűvel fűszerezzük. A borral ízesítjük (de ez el is maradhat), és addig főzzük, amíg minden benne lévő megpuhul, ami legalább 15 perc.

Ezalatt a halfilét egyforma kockákra vágjuk, a citromlével meglocsoljuk, megsózzuk, enyhén megborsozzuk. Óvatosan a megpuhult zöldségbe forgatjuk, a tejszínt ráöntjük, és 5-7 percig pároljuk. Nem kevergetjük, a serpenyőt csak rázogatjuk, nehogy a halhús összetörjön. Tálalás előtt a ragut a felaprított friss kaporral vagy petrezselyemmel meghintve tálaljuk. Friss, ropogós franciakenyér illik hozzá.

SZALONNÁS TÖLTÖTT CSIRKEMELL

A töltelékbe szánt krémsajt lehet a készen is kapható, boursin néven árusított lágy krémsajt. Ettől különlegesebb lesz a hús, de ki-ki a kedvére valók közül is válogathat, sőt saját ízlése szerint fűszerezheti a natúr változatot.

A krémsajtot a zúzott fokhagymával, egy kevés sóval, őrölt borssal és a finomra vágott petrezselyemmel simára keverjük.

Hozzávalók (4 személyre):

15 dkg natúr krémsajt
4 gerezd fokhagyma
só, őrölt bors
1 csokor petrezselyem
8 szelet csirkemellfilé
8 vékony szelet füstölt szalonna (ún. sliced bacon)
5 dl csirkeleves (leveskockából is jó)
2 evőkanál vörösborecet
2 evőkanál kukoricaliszt

A csirkemellfiléken egy éles késsel hosszú zsebet vágunk, és a fokhagymás sajtkrémmel megtöltjük. Mindegyiket enyhén

besózzuk, majd egyenként egy-egy szalonnacsíkba göngyöljük. Tűzálló tálba vagy tepsibe egymás mellé rakjuk.

A levessel és az ecettel felen-gedjük, majd 220 °C-ra (légkeveréses sütőben 200 °C-ra) előmelegített sütőbe toljuk, és 35 perc alatt puhára, ropogósra sütjük. Ezután a tekerceket kiemeljük a tepsiből, és tálalásig melegen tartjuk. A visszamaradó levet egy kevés vízzel simára kevert kukoricaliszttel besűrítjük. Burgonyapürével, párolt parajjal és a mártással körülöntve tálaljuk.

JÓKAI TORTA

Ez egy ünnepi torta, ízekben, töltelékben gazdag. Olyan, ami illik ahhoz, akinek a tiszteletére készült!

A tojások fehérjét a cukorral kemény habbá verjük. A puha vaját a porcukorral, a tojások sárgájával és a vanília cukorral habosra keverjük, majd a tojás-habot beleforgatjuk. A sütőport a lisztbe forgatjuk, és fakanállal apránként a vajas-tojásos masszába dolgozzuk.

Kb. 23 centi átmérőjű tortaformát kivajazunk, a tésztát belelőltjük, és 180 °C-ra (légke-

Hozzávalók (16 szeletes tortaéhoz):

5 tojás
10 dkg cukor
25 dkg vaj vagy margarin
15 dkg porcukor
1 csomag vanília cukor
1 csomag sütőpor
30 dkg finomliszt
...a töltelékhez:
1 púpozott evőkanál zselatinpor
8 dl tejszín
10 dkg porcukor
0,5 dl rum
20 dkg kimagozott cseresznye (fagyasztott vagy befőtt is lehet)
...a tetejére: 4 evőkanál sárgabaracklekvár

rekes sütőben 165 °C-ra) előmelegített sütőben közepes lánggal

kb. 35 percig sütjük. Ha kihűlt, lapjában kettévágjuk.

Amíg a torta sül, a zselatint egy kevés vízben kevergetve addig melegítjük, amíg teljesen felolvad. Lehúzzuk a tűzről, és kissé hűlni hagyjuk. A tejszínből a porcukorral kemény habot verünk, a rumot apránként belecsöpögtetjük, végül a zselatint is beleforgatjuk. A háromnegyedét az egyik tortalapra kenjük, a lecsöpögtetett, kimagozott cseresznyével megszórjuk, a másik tortalapot rátesszük. A sárgabaracklekvárt jól kikeverjük, sima csöves habzsákba töltjük, majd csigavonalban a torta tetejére nyomjuk.

(pákozdi)

Nem mindig kell engedély favágásra

Sok mindentől függ, hogy engedélyköteles-e kivágni egy magánterületen lévő fát, vagy sem. Gyümölcsfák esetében – idetartoznak a csonthéjasok is, mint a dió – nincs semmilyen teendő,

fákról van szó, ezek eltávolításához szintén nincs szükség engedélyre, ám bejelentésre igen. Ha a telken 100 négyzetméterenként legalább egy fa található, az önkormányzat nem ír elő fapótlást.

re áll. Ilyenkor is a 100 négyzetméterre eső fák száma mérvadó a pótlás tekintetében.

Építkezés miatt kizárólag előzetes engedély birtokában lehet fát kivágni, és az önkormányzat előírja a fapótlást akkor is, ha 100 négyzetméterenként adott a legalább egy fa. Egy kivétel van: nemcsak a minimális, hanem a maximális faállományt is szabályozzák. Amennyiben 100 négyzetméterenként több mint három fa található a telken, akkor kötelező ültetés helyett fapótlási díjat kell fizetni a környezetvédelmi alaphoz. Ezt a pénzt a XII. kerület zöldítésére használja az önkormányzat.

Van még egy lényeges tudnivaló! A fa fajtájától függetlenül a 10 centiméter törzsméret alatti példányok kivágását nem szükséges bejelenteni, és ezért pótlási kötelezettség sem terheli a tulajdonost.

mm.

FOTÓ: MAGYAR TERMÉSZETES GYÖGYNŐKÉVÉKEK

A csonthéjasok, így például a diófa eltávolításához nem kell engedély

nem kell engedélyt kérni a kivágáshoz az önkormányzattól, sőt bejelentésre sincs szükség.

Némileg bonyolultabb a helyzet az invazív fajoknál. Magántelkeken jellemzően a bálvány-

Kiszáradt vagy más okból életveszélyes fa eltávolítását elég utólag bejelenteni, de igazolni kell a kivágás szükségességét, például fotókkal, és még jobb, ha szakvélemény is rendelkezés-

Védjük együtt a sünöket!

A sün, azonkívül, hogy a gyerekmesék szúrós, mégis kedves állata, a hegyvidéki kertész gyakori és hasznos segítőtje is. Tavaszai nagytakarításkor azonban figyelünk kell a gyakran „láthatatlan” éjszakai állatokra, nehogy tudtunkon kívül kárt tegyünk bennük!

A tavaszias idő beköszöntével örömmel töltjük időnket a szabadban, és nagy lendülettel kezdünk a kert szépítésébe. Az első feladatok egyike az őszi elmaradó munkák pótlása és a tél nyomainak eltüntetése.

Ennek egyik gyakori lépése a farakások, lombkupacok, ág- és rózsegűlák felszámolása, a komposzthalmok átforgatása, felhasználása. A nálunk előforduló keleti sünök pedig éppen ezeken a helyeken szeretnek téli szálláshelyet készíteni, itt töltik a napalokat, és hozzák világra utódaikat is, általában májusban.

A sün nem disznó, rendszerint a rovarevők közé tartozik, és éppen ez a tulajdonsága az, ami sok segítséget jelenthet a kertben. A tüskeshátú ugyanis nagy területet bejár éjszakánként, és elfogyaszt minden kifejlett ízeltlábút, lárvát, csigát, férget, ami az útjába kerül. Mivel ezek többsége növényekkel táplálkozik, ezért gyérítésük a kert virágainak hathatós védelmét is jelenti.

Szúrós segítőtársaink megóvása érdekében tehát hagyjuk háborítatlanul lehetséges bújóhelyeiket, vagy ha mindenképpen szükséges ezeket megbolygatni, felszámolni, akkor tegyük körültekintően: óvatosan, rétegről rétegre bontsuk le a rakást, le-

gyen szó akár ágokról, akár levelekről! Ha sün vagy más állat (például hulló, kétéltű) rejtőzik a kupac alatt, néhány napra szakítsuk félbe a munkát, hogy a lakók új szállás után nézzenek.

További gondoskodást nem igényelnek ezek a kertben élő állatok, ez a kis odafigyelés is éppen elég a túlélésük biztosítására. Ha feltétlenül tenni

A SZERZŐ FELVÉTELE

A sün nem disznó, és rovarevőként hatékonyan védi a kert virágait

szetnénk valamit az érdekükben – például oktatási, szemléletformálási céllal –, akkor a Magyar Madártani Egyesület honlapján találunk ötleteket mesterséges süntanya otthoni elkészítésére, ami akár egy jó családi program is lehet.

B.

Szemérmes apróság

A legalább négyszáz fajt számláló ibolya nemzetség névadója a hazánkban őshonos és a hegyvidéki kertekben ültetés nélkül is gyakori illatos ibolya. Lágyszárú, évelő vadvirág, kora tavasztól nyílik. A fű között felbukkanó kis levelei közül akár már február végén kibonthatja jellegzetesen lilá, illatos virágait, amik a borongós, hideg napokon különösen szívmelengető módon hirdetik a kikelet közeledtét.

Ha ibolyánk nem illatos, akkor egy közeli rokonnal, az erdei ibolyával van dolgunk, amely egyébként minden szempontból hasonló az említett fajhoz. Gyorsan elszaporodik a ritkábban nyírt, félárnyékos részeken, és helyenként színes társaságot nevel rózsaszín-

től püspökliliáig terjedő árnyalaival. A színválasztékot tovább növelik a szintén spontán megtelepülő, hófehér és fehér mintás

A SZERZŐ FELVÉTELE

Az ibolya a nedves talajt és a félárnyéket kedveli

virágú ibolyák. A sárga ibolya viszont ritka, védett, természetvédelmi értéke 50 000 forint.

Ellenálló növény, elviseli a hideget is. Nem igényel különösebb gondoskodást, de a nyári aszályos hónapokban meghálál-

ja az öntözést. Tavasz virágzása után levelei megnőnek. Indákat nevel, amelyek leválasztásával könnyen szaporíthatjuk a növényt. Magvetése és őtosztása is jó eredményt hoz, ezért főleg a gyerekek számára lehet izgalmas kertészeti feladat a vele való foglalkozás.

A virága ehető, kissé mentára emlékeztető ízű, de legtöbbször inkább díszítőként kerül a desszertek, saláták mellé. Olaja a parfümipar értékes alapanyaga, teája vérnyomáscsökkentő, köhögéscsillapító és altató hatású. Sok népszerűség, babona is kötődik az ibolyához, például tartották szerelmet hozó virágnak is.

B.

Kutyakukás fejlesztések

Sok panasz érkezett az ötletes megjelenésű kutyakukák használatával kapcsolatban az előző években, ezért az önkormányzat a saját hatáskörébe vette a probléma megoldását. A már megtörtént és a leendő változásokat foglaljuk össze röviden.

Az ebtulajdonosok az évek alatt már megszokták a zacskós kutyapizsok gyűjtésére kihelyezett kukák használatát, ám tavaly egyre nagyobb számban érkeztek lakossági panaszok ezek üritésével kapcsolatban. A helyzet rendezése érdekében a korábbi szerződéses szolgáltató helyett az önkormányzat ettől az évtől a saját cégét bízta meg a mintegy háromszáz kuka üritésével.

Az intézkedés hatására, az elmúlt két hónap tapasztalatai alapján, jelentősen csökkent a bejelentések száma. Inkább egyedi esetek a jellemzők, mint például amikor valaki kommunális hulladékkal tölti meg az edényeket, vagy eldugítja a bedobónyílást. A fejlesztés részeként a jelenlegi szolgáltató gyorsan reagál minden észrevételre, és a lehető legrövidebb időn belül megszünteti a problémát.

Ugyanakkor a lakosság együttműködésére is szükség van a kutyakukák kulturált használatához. Fontos betartani, hogy ezekbe az edényekbe senki ne dobjon szemetet (cigarettcsigákat se!), csak zacskókba kötött kutyapizsokot, azt is úgy, hogy az beleessen a kukába.

Semmi esetre se tegyük a zacskókat a kuka tetejére!

Ha valami okból nem lehet beledobni, akkor inkább keressünk a közelben egy másik kukát. Ezeket az egyszerű szabályokat figyelembe véve minimálisra csökkenhet a kutyatulajdonosok és a többi lakos közötti konfliktusok száma, és megmarad a XII. kerület tiszta, kulturált lakókörnyezete.

A kukák használatának tapasztalatai alapján az önkormányzat jelenleg finomhangolja az elszállítás rendjét is. Alapvetően minden kukát heti egyszer ürítenek, de ahol indokolt – például a Greguss utcában –, ott megduplázzák a szolgáltatást. A közeljövőben mind a háromszáz kukán tájékoztató matricát helyeznek el, amelyen rajta lesz az ürítés időpontja, valamint az az elektronikus levélcím is, amire az esetleges anomáliák kapcsán írhatunk.

(Barta)

A SZERZŐ FELVÉTELE

Riasztó külső, jámbor belső

A darázscincérek az év beporzó

Három kevéssé ismert bogárcsoportból választhatták ki az év beporzóját az érdeklődők a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület által szervezett szavazáson. Toronymagasan a darázscincérek végeztek az első helyen, ami alkalmat ad arra, hogy jobban megismerjük ezeket a hasznos és ártalmatlan ízeltlábúakat.

Már sokszor írtunk a beporzók fontosságáról, de a méhek és dongók árnyékában talán kevés figyelem irányult a bogarakra, amik a világ „legsikeresebb” rovarcsoportját képezik. A Földön ma mintegy 400 000 bogárfajjal osztozunk, de közülük ha tucatnyit tudnánk felsorolni, pedig az összes élőlényfaj egynegyedét alkotják.

Akinek volt már dolga szarvasbogárral, az tudja, hogy a bogarakat erős kitinpáncél borítja, testüket három részre tagolhatjuk (fej, tor, potroh), és petéiből fejlődnek ki, hosszú lárvállapoton át.

A bogarak egyik legnagyobb családjára, a cincérekre ezek a tulajdonságok tökéletesen ráillenek – gondoljunk csak a hőscincérré, netán a havasi cincérré!

A több mint kétszáz hazai cincérfaj megítélése nagyon eltérő lehet. Az erdészek szempontjából a fában járatokat rágó lárvák károsak, míg a természetvédelemben ugyanez a tevékenység pozitívnak minősül. A lábön álló és fekvő holtfák lebontásában fontos szerepet játszanak azáltal, hogy kétéves fejlődésük alatt feltárják a faanyagot, amit így más élőlények is el tudnak fogyasztani. A viráglátogató fajok pedig nektárral és virágpórral táplálkoznak, miközben részt vesznek a beporzásban.

A legdarázscincéresebb darázscincér az élénk-sárga-fekete csikoszású, úgynevezett díszes darázscincér. Nyáron találkozhatunk vele leggyakrabban, főleg tágas ernyősvirágzatú növényeken. A lucernacincér nevéhez méltó módon lucernatöveken időzik, ahol a növény gyökerében fejlődik. Kevésbé szívesen látott vendég a behurcolt amerikai darázscincér, amelynek lárvái gyakran a nyári aszály miatt legyengülő fákat károsítják.

A két tucat darázscincérfajjal nem a faanyagba vájt járatok révén találkozunk, hanem a tavaszi, nyári virágokon, amikre táplálkozni, szaporodni járnak. Nevüket a jellemzően sárga-fekete (vagy

legalábbis világos-sötét) színezetükről és a nagy jóindulattal csikosnak mondható mintázatukról kapták. Ezzel a feltűnő megjelenéssel igyekeznek megtéveszteni a gyengén látó ragadozók közül azokat, amelyeknek már volt rossz tapasztalata darázssal.

Fontos megjegyezni, hogy a darázscincérnek csak a színe veszélyes, máskülönben a riasztó külső nemes és jámbor belső takar. Nyugodtan kézbe vehetjük, de a tüzetes szemrevételezés után engedjük el ott, ahol rátaláltunk.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Darázscincérek cickafarkon

Ha meggyőződünk arról, hogy milyen csinos fajok vannak köztük, akkor felvetődik a kérdés: hogyan tudunk segíteni ezeknek a hasznos rovaroknak a Hegyvidéken? Kézenfekvő a válasz: biztosítsunk táplálkozóhelyet számukra, vagyis egyrészt hagyjunk meg a kertben vastagabb főtörzsdarabokat, másrészt ültessünk sok – lehetőleg őshonos – virágot. A kert végében „felejett” fadarabokban háborítatlanul fejlődhetnek a cincérlárvák (és más rovarok), kikelve pedig a napsütött virágokon találnak terített asztalt. Ennyi segítséggel megelégszenek a darázscincérek, és – különösen akkor, ha nagyobb rétek, bokros területek vannak a közelben – meg is jelennek a kertben.

B. I.